

# Pedagogisch beleidsplan

---

December 2019



# Pedagogisch beleidsplan

---

1.	Inleiding.....	4
2.	Doelstelling, visie en missie.....	5
2.1	De kernwaarden vertaald naar pedagogische doelen.....	6
2.2	Visie .....	9
2.3	Onze missie en identiteit .....	9
3.	Het pedagogisch klimaat .....	11
3.1	Algemene aspecten pedagogisch klimaat .....	11
3.2	Emotionele veiligheid .....	12
3.3	Wenbeleid.....	16
3.4	Verzorging.....	21
3.5	Ontwikkeling van persoonlijke- en sociale competentie.....	22
3.6	Overdracht van waarden, normen en regels.....	25
3.7	Observeren van de ontwikkeling en omgang met problemen .....	27
3.8	Mentorbeleid .....	28
4.	Beleidsplan veiligheid en gezondheid.....	31
4.1	Inleiding .....	31
4.2	Missie, visie en doel veiligheid en gezondheid .....	31
4.3	Grote risico's .....	32
4.4	Omgang met kleine risico's .....	37
4.5	Risico-inventarisatie .....	38
4.6	Thema's uitgelicht .....	38
4.7	EHBO-regeling.....	40
4.8	Beleidscyclus .....	40
4.9	Communicatie en afstemming intern en extern .....	41
5.	Rooster .....	42
5.1	Algemene regels .....	42
5.2	Plaatsing .....	45
5.3	Zomerooster .....	47

5.4	Ouderschapsverlofregeling .....	50
6.	Stage beleid .....	51
6.1	De verschillende partijen .....	51
6.2	Vorbereiding van de stage .....	52
6.3	Algemene afspraken met de Oase .....	54
7.	Afspraken, protocollen en reglementen .....	57
a.	Richtlijnen dagindeling .....	58
	Dagindeling.....	60
b.	Schoonmaak & hygiëne.....	62
c.	Zindelijkheidsbeleid .....	66
d.	Huisregels .....	66
e.	Luizenprotocol .....	67
f.	Protocol Veilig slapen .....	70
g.	Protocol geneesmiddelenverstrekking .....	77
	Verklaring medicijnverstrekking van Kinderopvang de Oase.....	79
h.	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling .....	81
i.	RIE veiligheidsmanagement & gezondheidsmanagement .....	81

## 1. Inleiding

De Oase is een kinderdagverblijf gebaseerd op ouderparticipatie. Dit betekent dat de verantwoording voor de opvang van de kinderen, voor het beleid, voor de wijze waarop dit beleid wordt uitgevoerd, en de organisatie van het kinderdagverblijf door de ouders van de kinderen wordt gedragen. Wij creëren hierdoor een grote betrokkenheid van de ouders bij alle aspecten van het kinderdagverblijf. Uit onderzoek blijkt dat kinderdagverblijven op basis van ouderparticipatie kwalitatief kunnen concurreren met reguliere kinderdagverblijven.<sup>1</sup> De visie van de Oase in opvang en opvoeding wordt beschreven in onderstaand pedagogisch beleid welke richtinggevend is voor het pedagogisch handelen. Hierin staat 'wat' we doen en 'waarom' we het zo doen.

In het pedagogisch werkplan wordt invulling gegeven aan individuele ontwikkeling & activiteiten en communicatie & pedagogisch handelen, gekoppeld aan de verschillende ontwikkelingsfasen van het kind (0 t/m 4 jr). Daarnaast maken we gebruik van een handboek, waarin concrete uitwerking wordt gegeven aan de uitgangspunten rondom veiligheid, verzorging en de dagelijkse gang van zaken.

Binnen de Oase gaan we uit van een positieve benadering van elkaar. We geven complimenten en in gevallen waar het minder goed loopt spreken we elkaar direct persoonlijk of in vergadering aan. Als wordt gesignaleerd dat wordt afgeweken van het pedagogisch beleidsplan wordt hier iets van gezegd. Komen we er onderling niet uit dan kan de coördinator worden ingeschakeld. Door de structuur en samenstelling van ons kinderdagverblijf vindt er regelmatig evaluatie plaats van hoe er wordt gewerkt, of de uitgangspunten nog aansluiten bij de praktijk en de praktische uitvoering van het beleidsplan nog onze visie uitdraagt.

---

<sup>1</sup> Roxanne Calis, juli 2011 aan de Universiteit van Amsterdam

## 2. Doelstelling, visie en missie

De Oase is een vereniging. In de statuten staat:

*“De vereniging stelt zich ten doel onder leiding van ouders/verzorg(st)ers en vrijwillig(st)ers aan kinderen van de leden in de leeftijdsgroep vanaf 3 maanden tot het moment van wettelijke toelating tot de basisschool een opvangmogelijkheid te bieden in de daartoe ter beschikking van de vereniging staande ruimte(n) gedurende een deel van de dag, waarbij aan die kinderen integrale ontplooiingsmogelijkheden worden geboden onder verantwoordelijkheid van de leden.”*

Het doel is om een gezond pedagogisch klimaat te bieden waarbinnen kinderen zich op hun eigen passende manier zo goed mogelijk kunnen ontplooien. Een pedagogisch klimaat, waarbij de basis wordt gelegd voor een zelfstandig en evenwichtig individu dat respect heeft voor zichzelf en voor anderen. We gaan ervan uit dat ieder kind de behoefte heeft zich te ontwikkelen, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo, afhankelijk van aanleg en temperament. We willen daarom een veilig en vertrouwd klimaat creëren op basis van ouderparticipatie waarin kinderen de ruimte krijgen hun mogelijkheden en grenzen te ontdekken en zich op ieder ontwikkelingsgebied te ontplooien.

De kernwaarden hierbij zijn:

Voor de kinderen is het elke dag een mooie dag als de kinderen in alles wat we doen centraal staan. In de zorg en aandacht, in de aangeboden activiteiten, etc.

- *Geborgenheid*: geborgenheid biedt de basis voor zelfvertrouwen. Pas als een kind zich veilig en vertrouwd voelt kan een kind zich ontplooien.
- *Eigenheid*: elk kind mag vooral zijn wie hij is. Elk kind is uniek, met eigen typische kenmerken die je maken tot wie je bent. En elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen mooie manier en in een eigen tempo.
- *Zelfontplooiing*: ontplooien door ontdekken. we bieden het kind volop mogelijkheden om de wereld te ontdekken, om zo het kind een stimulans te bieden in zijn ontplooiing. Dit doen we door een op het kind gerichte kleurrijke speel/leeromgeving met een divers aanbod van passende activiteiten welke gericht zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden (cognitief, emotioneel, sociaal, motoriek, taal, etc.) van het kind.

## 2.1 De kernwaarden vertaald naar pedagogische doelen

Vanuit het landelijk kader en de Wet Kinderopvang zijn een viertal doelen gesteld waaraan kinderopvangorganisaties inhoud moeten geven. Deze doelen zijn:

- het bieden van emotionele veiligheid en welbevinden;
- het ontwikkelen van de persoonlijke competenties;
- het ontwikkelen van sociale competenties;
- de overdracht van normen en waarden.

Vanuit onze visie (zie 2.2) en de kernwaarden, waarbij kinderen in alles centraal staan, wordt aan deze vier pedagogische doelen inhoud gegeven en worden ze daarmee richtinggevend in onze werkwijze en pedagogisch handelen. De verbinding tussen onze kernwaarden en de pedagogische doelen worden hieronder beschreven.

### De kernwaarde Geborgenheid

*Een gevoel van emotionele veiligheid en welbevinden bieden; kinderen voelen zich thuis.* Dit pedagogische doel omvat het bieden van een veilige basis waar het kind zichzelf kan zijn en is een essentiële voorwaarde voor zelfontplooiing. Kunnen lachen, huilen, lief en ondeugend zijn in een vertrouwde omgeving, zijn belangrijke leerervaringen voor een kind. Draaiouders scheppen een klimaat waarin het kind zich veilig en geborgen voelt door kindgericht te handelen. Kinderen worden op een positieve opbouwende manier benaderd en men sluit hierin aan bij de behoeften van het kind. Door in te spelen op emoties en gedrag van kinderen wordt emotionele steun geboden. De draaiers hebben een positieve, respectvolle en opbouwende houding naar kinderen. Een vertrouwensrelatie met de draaiouders op de groep is hierbij onmisbaar. Als deelnemer van een groep leren kinderen met elkaar rekening houden. Jongere kinderen leren van oudere kinderen en oudere kinderen helpen de jongeren. Kinderen hebben de tijd om aan elkaar te wennen en elkaar te leren kennen. Dat is de reden waarom er gewerkt wordt met verticale groepen (zie bijlage 1). Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige omgeving die vertrouwd en voorspelbaar is, durven en kunnen kinderen de omgeving gaan ontdekken en zich op allerlei ontwikkelingsgebieden verder ontwikkelen.

*De Oase biedt de kinderen:*

Een warme, vertrouwde relatie met de draaiouders, een vertrouwde omgeving met regels en rituelen, de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes en het contact en de samenwerking met ouders.

### De kernwaarde eigenheid

*Het erkennen van ieders unieke persoonlijke eigenschappen die elk kind maken tot wie hij/zij is; kinderen mogen er zijn.* Wij willen de kinderen helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te hebben. Elk kind is uniek en waardevol. Er wordt geluisterd naar het kind en er wordt adequaat gereageerd op wat

het kind aangeeft. Er wordt kindvolgend gewerkt met respect voor de diversiteit in talenten, karakter, temperament, ontwikkelingsniveaus, voorkeuren en (culturele) achtergronden.

Verschillen tussen de kinderen worden als een verrijking van de groep beschouwd. Wij accepteren kinderen zoals ze zijn en hebben vertrouwen in de mogelijkheden van kinderen. Kinderen leren in hun eigen gezin en sociale situatie regels en afspraken. Ieder gezin heeft eigen waarden, uitgangspunten van waaruit men leeft, zoals respect hebben voor anderen, eerlijk delen, medeleven en trouw. Normen bepalen de dagelijkse omgangsvormen, zoals beleefd zijn, eerlijk zijn en meehelpen in de huishouding. Deze waarden en normen zijn gebaseerd op cultuur, godsdienst, woonomgeving en dergelijke. Dit geldt ook voor de draaiouders. Ieder kind en elke draaier neemt zijn eigen waarden en normen mee en deze ontmoeten elkaar in de opvang. De eigenheid van het kind wordt ingepast in een groter geheel; de cultuur waarin het kind opgroeit. Kinderen nemen de waarden en normen die ze meekrijgen vanuit huis en de opvang mee in hun eigen persoonlijkheidsontwikkeling. Door het leven in een groep, waarin elk kind zijn/haar unieke kenmerken meeneemt, en het samen spelen met andere kinderen worden de sociale vaardigheden en kennis ontwikkeld over hoe je met elkaar omgaat, hoe je rekening met elkaar houdt. Leren omgaan met regels en afspraken, samenwerken, praten met elkaar, wachten op je beurt, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en je verantwoordelijk voelen voor de groep dragen bij aan de weerbaarheid en zelfstandigheid van kinderen. Naast respect in de omgang met anderen wordt ook respect voor de omgeving, de natuur, de ruimte en het materiaal bijgebracht. Het is aan de draaiouder de sociale competenties van de kinderen te helpen ontwikkelen. Dit doet de draaier door zich bewust te zijn van zijn/haar eigen rol en deze zo in te zetten, mede bepaald door de leeftijd van de kinderen, dat het voor kinderen als voorbeeldfunctie dient en het sociale gedrag van het kind wordt gestimuleerd. Draaiouders geven het voorbeeld hoe er met elkaar wordt omgegaan en houden hier rekening mee bij hun taalgebruik en hun houding bij de activiteiten waaraan de kinderen deelnemen. Zowel het ontwikkelen van de persoonlijke als van de sociale competenties en het overdragen van waarden en normen worden op deze manier vormgegeven.

*De Oase biedt de kinderen:*

Het helpen zoeken naar een eigen plek voor het kind binnen de groep, het stimuleren van de sociale omgang en vriendschappen tussen kinderen en het omgaan met de daarbij behorende regels en grenzen, het stimuleren van de eigenwaarde van kinderen en aandacht voor feesten en rituelen.

### **De kernwaarde zelfontplooiing**

Het ontwikkelen van ieders unieke eigenschappen tot talenten. Kinderen hebben hun eigen talenten. De derde kernwaarde is dat we de kinderen een plek willen bieden om

zich op zijn/haar eigen wijze te ontplooiën. Dit betekent dat wij een veilige en op het kind gerichte kleurrijke speel/leeromgeving bieden en daarmee ruimte voor de ontwikkeling van de kinderen. Met de van nature innerlijke motivatie om te leren en te ontdekken, leren kinderen binnen het eigen tempo en vermogen. Ieder kind wordt op zijn of haar manier uitgedaagd door het aanbieden van verschillende activiteiten op verscheidene ontwikkelingsgebieden die aansluiten bij hun leefwereld. Door zelf doen, te ontdekken wat er allemaal mogelijk is en problemen op te lossen, krijgt het kind inzicht in hoe de wereld in elkaar steekt en leert de mogelijkheden voor het uiten van gedachten en gevoelens te gebruiken. De verschillende fases in de ontwikkeling van kinderen op de verschillende ontwikkelingsgebieden vormen het uitgangspunt in het activiteiten aanbod. Dit wordt verder uitgewerkt in het werkplan ontwikkelingsfasen.

Hierbij is er vrijheid voor eigen keuzes, krijgen kinderen de ruimte om te ontdekken en hun eigen voorkeuren te ontwikkelen. Kinderen krijgen kansen te doen waar ze goed in zijn. Hierdoor wordt het zelfvertrouwen vergroot en durft het kind nieuwe uitdagingen aan te gaan. De aangeboden activiteiten bieden naast vermaak en ontspanning ook een stimulans in de ontwikkeling. Voor ons is het proces belangrijker dan het resultaat. Kinderen leren door te spelen en te ontdekken. Wat kun je met stokken doen? Waar smaakt zand naar? Hoe voelt het om ergens vanaf te springen, voelt het anders om van iets hoogs of van iets laags af te springen? Door veel te ontdekken en te oefenen ontdekt het kind zijn eigen mogelijkheden. Kinderen worden gestimuleerd in het zelfstandig uitvoeren van taken, wat hun zelfredzaamheid op een positieve manier ontwikkelt. Het verantwoordelijkheidsgevoel bij kinderen stimuleren we middels kinderparticipatie. De kinderen worden, ieder op het eigen niveau, betrokken in het meedenken in en organiseren van activiteiten die worden ondernomen. Vanuit de invulling van de kernwaarde om de talenten van een kind te ontwikkelen, wordt het stimuleren van de persoonlijke competentie en sociale competentie vormgegeven.

*De Oase biedt de kinderen:*

Spelend leren, het stimuleren van de weerbaarheid, het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid, het bieden van een activiteiten aanbod waarbij de brede ontwikkeling centraal staat en het inrichten van de speel/leeromgeving, zowel binnen als buiten.



## 2.2 Visie

Kinderdagverblijf de Oase vindt het allereerst belangrijk om een gezellige, vertrouwde plek te zijn waar kinderen graag komen. Een plek waar ze zich veilig en geborgen voelen, waar ze samenzijn met andere kinderen en waar ze zich vrij kunnen ontwikkelen. Hoe wij deze plek vorm geven wordt bepaald vanuit onze visie op kinderopvang waarbij wij ervan uitgaan dat ouders in de eerste levensfasen van het kind het belangrijkste deel van hun omgeving vormen. Wij stellen dat kinderen gebaat zijn bij aandacht en liefde van betrokken ouders.

In onze visie gaan we uit van de volgende vier basisprincipes:

- Elk kind heeft *basisbehoeften*, zoals de behoefte aan voeding, slaap, aandacht, geborgenheid en genegenheid. De draaiers zorgen ervoor dat in deze behoefte wordt voorzien.
- Een kind heeft *recht op respect*. Draaiers en vrijwilligers hebben een respectvolle houding naar kinderen. Verbaal of fysiek geweld worden niet getolereerd.
- Ieder kind heeft een *eigen identiteit*. Een kind heeft recht op zijn of haar eigenheid, waarbij tevens rekening moet worden gehouden met het belang van de groep als geheel. We vinden het belangrijk dat een kind zich gezien en gehoord weet, plezier heeft en de ruimte krijgt om expressie te geven aan zichzelf op zijn eigen wijze.
- Elk kind heeft *talenten*. Naast het aanleren van sociale vaardigheden worden de kinderen gestimuleerd om hun vaardigheden en talenten te ontwikkelen. Met behulp van spelmateriaal en activiteiten wordt erop toegezien dat er een gevarieerd aanbod is, waarbij de kinderen deels vrij kunnen spelen en deels begeleid worden.

Kinderen met een sociaal-medische indicatie worden in principe niet toegelaten op de Oase. Per geval zullen steeds de belangen van het individuele kind en de belangen van de groep worden afgewogen. Voorts voldoet onze kinderopvang net als reguliere kinderopvang uiteraard aan de aspecten met betrekking tot kwaliteit en continuïteit. De Oase komt binnen de randvoorwaarden van de vereniging, voor zover mogelijk, tegemoet aan de wensen en eisen van de ouders met betrekking tot praktische behoeften ten aanzien van de opvang.

## 2.3 Onze missie en identiteit

Kinderdagverblijf de Oase heeft als belangrijke missie het begeleiden en verzorgen van baby's en peuters in de leeftijd van 3 maanden tot en met 4 jaar. De ouders, stagiaires en vrijwilligers die participeren binnen deze crèche willen kinderen de opvang bieden waarbij de kinderen zich veilig en geliefd voelen waardoor ze vrij kunnen *spelen, ontmoeten en zich ontwikkelen*.

Onze kinderopvang kenmerkt zich dan ook doordat de ouders van de Oase zich in elkaars normen en waarden kunnen vinden en deze uitdragen door samen verantwoordelijk te zijn voor de opvang van elkaars kinderen in het kinderdagverblijf,

op basis van onderling vertrouwen. Doordat er veel uitwisseling is tussen de ouders leren de “beginnende ouders” van de “ervaren ouders” met betrekking tot opvoedkundige aspecten, persoonlijke verzorging, ontwikkeling en creativiteit. Door ondersteuning van elkaar op het gebied van praktische zaken, zoals de organisatie van opvang van kinderen buiten de kinderdagverblijftijden, worden bovenstaande kenmerken van een ouderparticipatiecrèche als de Oase in haar onderlinge samenhang nog eens extra versterkt.

Belangrijke leefregels die we nastreven op de Oase zijn:

- we gaan liefdevol met onszelf, de ander en de omgeving om;
- we zijn mild naar onszelf en de ander, veroordelen elkaar niet maar willen het beste in de ander zien, we complimenteren elkaar en lossen eventuele conflicten op een rustige manier op;
- we mogen onderling van elkaar ontdekken welke talenten we bezitten en stimuleren elkaar daarbij door deel te nemen aan de commissies en vullen elkaar daarin aan;
- we zijn niet alleen op onszelf gericht maar denken na hoe en wat we kunnen betekenen voor de andere ouders en hoe we goed en duurzaam met onze omgeving en de natuur om kunnen gaan.

De missie die wij ons gesteld hebben, luidt dan ook:

*Wij, kinderopvang de Oase, zien de unieke groei van ieder kind. Met verantwoordelijkheid, liefde en vertrouwen begeleiden wij elkaars kinderen in deze uitdagende reis van ontmoeten, ontdekken en ontwikkelen. Het zijn deze drie doewoorden die in onze visie belangrijk zijn om te kunnen groeien. Groeien van een afhankelijke baby tot een steeds meer evenwichtige en sociaal, onafhankelijk individu: “te zijn wie je bent!!”*

## 3. Het pedagogisch klimaat

Een gezond pedagogisch klimaat zorgt er in onze ogen voor dat kinderen zich veilig en prettig voelen en gestimuleerd worden om te spelen en te ontdekken, elkaar te ontmoeten en zich te ontwikkelen.

### 3.1 Algemene aspecten pedagogisch klimaat

#### Eén stamgroep

De Oase kent één stamgroep met een verticale bezetting, hetgeen betekent dat de leeftijd van de kinderen varieert vanaf 3 maanden tot 4 jaar.

#### Dagindeling en overdracht

In de ochtend worden de kinderen opgevangen door twee of drie draaiouders, die in de middag door twee of drie andere draaiouders worden afgewisseld. Draaier 1 (of bij 3 draaiers: draaier 1 en 2) start om 8:00 uur tot 13:00 uur en draaier 2 (of bij 3 draaiers: draaier 3) start om 8:30 tot 13:30 uur. Mocht er in het eerste half uur een calamiteit voordoen dan kan draaier 2 en/of 112 gebeld worden. De draaiers voor de middag starten om 13:00 uur tot 18:00 uur. Tussen 13:00 en 13:30 is er een overdracht aan de draaiers van het middagdeel. Op deze wijze vindt er een zorgvuldige overdracht plaats. (Zie ook richtlijnen dagindeling.)

#### Haal- en brengcontacten

Als het kind de groep binnenkomt, begroet de draaier het kind en de ouder. Zij maakt duidelijk dat het kind en de ouder welkom zijn in de groep en stelt, bijvoorbeeld, vragen om een gesprek te openen. Kinderen hechten aan een vast patroon bij het afscheid nemen. Het ene kind zwaait voor het raam, het andere kind gaat liever spelen. De draaiers houden hier rekening mee. Het kind voelt zich opgenomen in de groep. Zijn dagdeel op de kinderopvang begint. Het moment van afscheid nemen is voor alle partijen duidelijk. Het welkom heten en afscheid nemen van kinderen en ouders door de draaiouders heeft een positief effect op zowel het kind als de ouder. De twee werelden van het kind ontmoeten elkaar en dit vraagt om een soepele overgang. Het kind wordt gezien en gewaardeerd. Tevens is er mogelijkheid om informatie uit te wisselen over praktische zaken zoals (fruit)eten, drinken, activiteiten, slapen, etc. Ouders en draaiers zijn afhankelijk van de informatie die zij van elkaar krijgen. Alle ouders krijgen de tijd om hun verhaal te doen en vragen te stellen. Op de Oase vormen de schriftjes een belangrijk communicatiemiddel tussen ouders en de draaiers. De draaiouders hebben aandacht voor alle ouders en zijn zich hier bewust van. Ook is er aandacht voor de ouders die hun kind op hectische momenten op de groep brengen dan wel ophalen.

*De vader van Teije komt hem ophalen. Draaier Els vertelt samen met Teije aan papa, dat hij vandaag zelf uit een beker heeft gedronken.*

## **3.2 Emotionele veiligheid**

### **Een veilige basis in de groep**

Met veiligheid wordt bedoeld: een veilige basis, waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor het bereiken van de andere pedagogische doelen. Als kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, durven ze op verkenning uit te gaan. De stamgroep is een verticaal samengestelde groep, de leeftijd varieert van 3 maanden tot 4 jaar, met vaste kinderen in de groep. De groepsruimte is zodanig ingericht dat de oudere kinderen vrij kunnen spelen zonder de baby's, die meer rust nodig hebben, in de weg te lopen. De ruimte is zo ingedeeld dat er altijd voldoende overzicht is. Zo is er een babyhoek met boxen en zijn de draaiers verantwoordelijk voor de bewegingsvrijheid van de kinderen in de verschillende fasen (kruipen en lopen). Er is een maximum gesteld aan het aantal kinderen, om zo een geborgen klimaat te kunnen bieden waarin kinderen zich veilig voelen. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en daarmee van de draaier-kind ratio en het oppervlak van de groepsruimte (95m<sup>2</sup>). De groepsgrootte is maximaal 13 kinderen. Alle kinderen worden bij binnenkomst opgevangen door de draaiouder(s). Met de groeps- en leeftijdsgenootjes wordt gekeken wat voor activiteit wordt aangeboden. Op deze manier blijft geborgenheid het uitgangspunt.

*Een warme, vertrouwde relatie met draaiouders* is voor kinderen belangrijk. Ze gebruiken hen als veilige basis om de omgeving te verkennen en zoeken bij hen bescherming en troost. Kinderen ervaren dat er goed voor hen wordt gezorgd. De draaiouders hebben oog en respect voor het kind en gaan adequaat in op de signalen van kinderen in emoties en gedrag, waarmee ze de kinderen emotionele steun bieden en kindvolgend begeleiden.

*Het belang van groepsgenootjes* die elkaar regelmatig treffen, zorgt ervoor dat kinderen het gevoel hebben bij die groep te horen. Kinderen zijn in elkaar geïnteresseerd, proberen contact te maken en te communiceren. Om elkaar te begrijpen is het belangrijk dat kinderen elkaar kennen en langere tijd met elkaar omgaan. Vertrouwdheid ontstaat door regelmatig samen spelen. De opvang is bij de Oase in dagdelen verdeeld, om zo rust en structuur te bieden aan de kinderen en daarmee tegemoet te komen aan de kernwaarde geborgenheid.

*Dagritme, regels en rituelen* bieden kinderen veiligheid en structuur. De indeling van de ruimte en een bepaald dagritme maken de wereld voorspelbaar. Het hanteren van duidelijke regels zorgt voor duidelijkheid en het gebruik van gewoonten en rituelen maken de omgeving voorspelbaar en vertrouwd. Door dingen uit te leggen en te benoemen maakt de draaier de wereld begrijpelijk en vormt daarmee een veilige basis.

Er wordt bij de Oase gewerkt met een dagindeling volgens een vast patroon. Het gaat hier om vaste momenten op een dag om te eten, te slapen en te spelen, zonder hierbij een strak tijdschema te hanteren. Dit wordt veelal begeleid met rituelen als liedjes of versjes die een nieuwe activiteit aankondigen. Op deze manier biedt je naast aandacht voor de taalverwerving bij kinderen, structuur aan in de dagelijkse gang van zaken, zodat de kinderen weten wat ze kunnen verwachten. Dit geeft hen een gevoel van veiligheid en vertrouwen. De gezamenlijke momenten, zoals bijvoorbeeld het eten, biedt de kinderen rust en gezelligheid. De draaiër heeft aandacht voor alle kinderen en houdt hierbij rekening met de individuele behoefte van het kind.

Het kinderdagverblijf voldoet aan de eisen van de GG&GD en de brandweer. Regelmatig worden het materiaal en de inrichting van de ruimten gecontroleerd. De onderhoudscommissie van de Oase draagt er zorg voor dat schade aan materialen wordt hersteld. Voor kinderen door schade gevaarlijk geworden materiaal wordt direct verwijderd uit de speelruimte.

### **Hoe wij de sociaal emotionele veiligheid op de Oase waarborgen**

Door met vaste draaiouders en vaste kinderen in de groep proberen we de continuïteit in de groep te waarborgen. Vaste draaiouders zijn belangrijk voor het gevoel van veiligheid van het kind. Een goede band opbouwen gaat dan gemakkelijker. Bovendien leert de draaiouder het kind goed kennen zodat ze beter op hem/haar kan inspelen.

Een draaiouder moet sensitief zijn, dit wil zeggen dat ze zich kan verplaatsen in het kind en gevoelig is voor wat er in het kind omgaat. De draaiouder doet dit door:

- Een respectvolle basishouding, waarbij rekening wordt gehouden met grenzen.
- Naar het kind toelopen, door de knieën gaan oogcontact maken en aanwezig erbij zitten.
- Samen plezier en grapjes maken.
- Het kind positief in zijn gedrag bevestigen en aanmoedigen (bijvoorbeeld “dat kun je goed”).
- Uitleggen wat je gaat doen voordat je handelt (bijvoorbeeld “ik ga je verschonen”).
- Letten op het non-verbale gedrag van een kind en daarop aansluiten.
- Inschatten wanneer het kind behoefte heeft aan aandacht.

Een draaiouder moet daarna ook handelen naar haar sensitiviteit, waardoor het kind zich begrepen voelt. Een draaiouder doet dit door:

- Vertalen en verwoorden van gedrag (bijvoorbeeld “dat heb je goed gedaan”).
- Reageren op verbale en non verbale signalen (bijvoorbeeld “zou jij graag die puzzel willen maken”).
- Het kind tijd en ruimte geven voor initiatief (bijvoorbeeld “trek jij je sokken maar vast uit, dat kan jij wel”).
- Aansluiten op gedrag (bijvoorbeeld “wat kun jij mooi dansen zeg”).

- Reageren met respect en aandacht. Elk kind is uniek en verdient evenveel aandacht als een ander.

Elk kind wordt dus benaderd als een individu. Er wordt rekening gehouden met de karaktereigenschappen van een kind en er wordt hen de ruimte gegeven om zich te kunnen ontwikkelen. We gaan ervan uit wat een kind al zelf kan en stimuleren en ondersteunen hem hierbij. We leren de kinderen om samen te spelen en rekening met elkaar te houden. Dit doet een draaiouder door in de communicatie met een kind:

- Actief te luisteren: oogcontact maken, door de knieën gaan, herhalen en bevestigen
- Kinderen beurten geven, uitnodigen of uitdagen, maar ook “stille” kinderen respecteren.
- Kinderen erop te wijzen dat ze naar elkaar moeten luisteren.
- Eén op één gesprekjes te voeren met de kinderen.
- Zoveel mogelijk “plus-taal” te gebruiken, dat wil zeggen dat we benoemen wat we wél willen zien. Bijvoorbeeld: “met de bal rollen we” of “binnen gebruiken we een binnen stem” of “tijdens het eten blijven we aan tafel zitten”.

De draaiouders geven structuur aan een dag. Zij bepalen in overleg uiteindelijk wat er gebeurt. Een kind mag zich afzonderen, het hoeft niet aan alles deel te nemen. Een draaiouder handelt naar de groepsregels. Zij schat het humeur van een kind in en gaat daar in mee tot de groeps sfeer of haar eigen grenzen bereikt zijn en neemt dan maatregelen, zoals negeren, ombuigen/afleiden of aanmoedigen van gewenst gedrag.

Ieder kind wordt opgevangen in de groep. De ruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. De ruimte is zo ingericht en ingedeeld dat kinderen van verschillende leeftijden op hun leeftijd afgestemde activiteiten kunnen ondernemen. In de groep wordt er aan een ‘balans’ gewerkt door de ruimte in hoeken in te delen van rust en actie. Zo is er ook een aparte babyhoek. De inrichting is kindgericht. Door de grote ramen komt er veel natuurlijk licht binnen. De groepen hebben een zo vast mogelijke samenstelling wat de veiligheid en de mogelijkheid om vertrouwd te raken met de andere groepsleden bevordert. Binnen is er geborgenheid, warmte en sfeer. De buitenruimte wordt dagelijks gebruikt om ‘uit te waaien’. De kinderen mogen hier fietsen, rennen, in de zandbak. Kortom, hier kunnen ze zich helemaal uitleven. Afhankelijk van het weer kan dit verschillen van een half uurtje tot bijna de hele dag. Ook worden er uitstapjes gemaakt buiten de opvang. Denk hierbij aan de kinderboerderij en speeltuin van het ernaast gelegen park Transwijk.

We maken van de groep van het kind een vertrouwde omgeving door te werken volgens een dagindeling. Deze dagindeling ligt in grote lijnen vastgelegd: vaste activiteiten op vaste momenten bieden het kind zekerheid en structuur.

Ook door vriendschappen onderling te stimuleren (door bijvoorbeeld kinderen samen te laten spelen) proberen we een vertrouwde omgeving te creëren. Draaiouders bevorderen dit door kinderen samen te laten spelen of samen activiteiten te laten doen.

We gaan ervan uit dat ieder kind uniek is en dat unieke moeten we onderscheiden. De draaiouders houden rekening met de eigenheid van het kind door de groepssamenstelling bij bepaalde activiteiten aan te passen, ieder kind individueel de aandacht te geven en het kind te respecteren om wie hij is.

De draaiouders proberen de communicatie tussen kinderen onderling te bevorderen door:

- Kringgesprekken of in kleine groepjes gesprekken te voeren.
- Samen te zingen.
- Samen spelletjes te doen.
- Door zelf het voorbeeld te geven aan kinderen.

Ook de emotionele respons tussen kinderen onderling proberen de draaiouders te bevorderen door:

- Zelf de dingen voor te doen (bijvoorbeeld op een kind af te stappen dat moeite heeft met afscheid nemen).
- Door te vertellen dat bepaald gedrag een gevoel bij een ander kind teweeg brengt (bijvoorbeeld “als jij iets afpakt van Maya, heeft zij verdriet en dat is niet leuk”).
- Kinderen aan elkaar laten uitleggen wat ze bedoelen of willen van elkaar.

Als het gedrag van een kind de groep verstoort, springen we daarop in door dit gedrag om te buigen of door het kind op de consequenties van zijn gedrag te wijzen. De draaiouders houden rekening met de eigenheid van het kind door ieder kind individueel de aandacht te geven en het kind te respecteren om wie hij is.

Daarnaast biedt de dagindeling ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten en/of wel/niet mee doen met de groep. De pedagogische medewerksters bieden de kinderen steun bij de activiteiten, stimuleren en dagen de kinderen uit om deel te nemen aan activiteiten. Om kinderen te steunen, te stimuleren en optimaal te betrekken bij activiteiten zal een draaiouder:

- Activiteiten aantrekkelijker maken voor de kinderen.
- Spel en activiteiten kiezen die aansluiten bij de leeftijd van het kind.
- Spelmomenten bevestigen en bewaken (kinderen zelf laten spelen en op afstand toezien).
- Troosten of helpen wanneer dat nodig is.
- Zich inleven in het kind en meegaan in zijn gevoel.
- Het spel of activiteit aanpassen zodat het uitdagender of moeilijker wordt.
- Inschatten of de kinderen het zelf kunnen of dat er uitleg nodig is.

Op de groep is ruim voldoende spel materiaal voor alle leeftijdsgroepen aanwezig. Het materiaal is voor een deel zodanig opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf te kiezen en ook zelfstandig te gebruiken. Dit geeft overzicht en is handig bij het opruimen. De draaiouder stimuleert, helpt en adviseert het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal dat aansluit bij de ontwikkelingsfase van het kind. De draaiouder weet waarin het kind goed is, wat hij leuk vindt, wat zijn mogelijkheden en uitdagingen zijn.

### **3.3 Wenbeleid**

Draaiouders krijgen te maken met nieuwe kinderen en nieuwe (draai)ouders. Zij moeten – steeds opnieuw – een vertrouwensrelatie opbouwen met nieuwe kinderen en nieuwe (draai)ouders. Voor kinderen en voor hun ouders betekent de stap naar een ouderparticipatiecrèche dat zij moeten wennen aan een nieuwe situatie.

Voor kinderen is het vaak de eerste stap buiten de vertrouwde wereld van ouders of familie. Het is van groot belang voor kinderen en ouders dat de wenperiode goed verloopt. Het wenproces gaat stap voor stap.

#### **Wenschema**

Omdat De Oase een ouderparticipatiecrèche is komen kinderen vaak tenminste de eerste 4 dagdelen met hun vader of moeder. Hierdoor vindt het wennen plaats samen met de voor het kind meest vertrouwde persoon. Toch is wennen aan De Oase tijdens deze eerste indraaidagen van de ouder in veel gevallen niet voldoende om het kind al voldoende op zijn gemak te laten voelen. Immers, tijdens het indraaien is de ouder er nog bij en kan het kind de ruimte, de andere kinderen en de andere draaiouders alvast wat leren kennen. Wanneer het kind vervolgens alleen wordt gebracht moet het ook leren wennen aan een situatie dat het zonder zijn ouder op De Oase is. Daarom kunnen ouders er in overleg met de draaicoördinator voor kiezen om in de eerste periode van het wennen halve dagen te brengen, en pas daarna de hele dag te brengen maar het kind dan bijvoorbeeld eerst wel nog wat eerder op te halen.

#### **De eerste periode van wennen voor het kind**

In de eerste periode van wennen moeten ouder en kind zich van elkaar losmaken. Stap voor stap leert het kind de overgang van thuis naar de Oase te maken. Kind en ouder raken er langzaam maar zeker aan gewend om de dag gescheiden van elkaar door te brengen. Dit proces duurt gemiddeld drie dagen. Sommige kinderen en ouders hebben meer tijd nodig. Wanneer het kind zonder al te veel verdriet of angst in de groep kan zijn, is de eerste periode van wennen afgesloten. Maar nu is het kind nog niet geheel gewend in de groep.

#### **De hele periode van wennen voor het kind**

Na de eerste periode van wennen heeft een kind nog tijd nodig om helemaal vertrouwd te raken met zijn/haar nieuwe omgeving. Er zijn heel veel nieuwe indrukken die het



kind moet verwerken: De draaiouders en de groep kinderen (die meestal niet iedere dag dezelfde zijn), de ruimte, het spelmateriaal, de regels en het ritme van de groep. Sommige kinderen kunnen al vrij snel rustig meedraaien, maar zijn nog wel aan het wennen in de groep. Wanneer is een kind dan gewend? We denken dat een kind gewend is als we bij het kind alle van de hieronder genoemde gedragingen kunnen waarnemen:

1. Het kind voelt zich zichtbaar op zijn gemak bij alle draaiouders: het laat zich troosten, helpen, naar bed brengen, etc.;
2. Er is non-verbale en/of verbale communicatie tussen draaiouders en kind;
3. Het kind speelt met of naast andere kinderen;
4. Het kind voelt zich op z'n gemak of beweegt zich vrij door de ruimte. Het gebruikt de speelhoeken en het spelmateriaal en heeft hier plezier in;
5. Het kind heeft een zeker ritme in de groep gevonden. Voor baby's betekent dit een min of meer herkenbaar eet- en slaapritme. Voor de andere kinderen betekent dit dat zij min of meer in het ritme van de groep kunnen voegen: ze eten, drinken, slapen en spelen over het algemeen met de andere kinderen mee.

### **De eerste kennismaking**

De wenperiode begint bij de eerste kennismaking met de Oase. Vaak moeten ouders nog wennen aan het idee dat zij hun kind naar een opvang gaan brengen.

De eerste indruk die ouders krijgen van de Oase, het gebouw en de sfeer in de groep is zeer bepalend voor hoe het verdere verloop van de kennismaking gaat. Essentieel is dat er vanaf het begin gewerkt wordt aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie. De basis voor een goed verlopend wenproces is een goede vertrouwensband. Een vertrouwensrelatie ontstaat niet vanzelf, (draai)ouders en kinderen hebben daar tijd voor nodig. Van (draai)ouders wordt verwacht dat zij het initiatief nemen voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie met zowel de nieuwe kinderen als met de nieuwe ouders.

Hieronder volgt een aantal concrete suggesties om ouder en kind te begeleiden in het wenproces en een vertrouwensrelatie op te bouwen:

- Een goed intake gesprek is tweerichtingsverkeer. We vertellen niet alleen over de gewoonten en regels op de Oase, maar luisteren ook naar de ideeën en verwachtingen van de nieuwe ouders.
- Vanaf het begin wordt geprobeerd ouder en kind op hun gemak te stellen. Hen wordt de ruimte gegeven om hun gevoelens te uiten. Maak duidelijk dat het heel gewoon is wanneer ze moeite met de situatie hebben. Belangstelling voor het kind of de ouder geeft vaak een gevoel van vertrouwen.
- Nieuwe ouders wordt uitleg gegeven over de gang van zaken in de groep. Wat voor draaiouders vanzelfsprekend is, is voor nieuwe ouders vaak volkomen nieuw.

- Met nieuwe ouders worden concrete afspraken gemaakt over de wenperiode.. Luister naar de wensen van ouders. Houd rekening met de mogelijkheden en onmogelijkheden van ouders. Zet om misverstanden te voorkomen deze afspraken op papier.
- Probeer soepel met het wenbeleid en het wenschema om te gaan. Overleg met de ouders en zoek samen naar oplossingen voor problemen.
- Bedenk dat veel ouders niet alle informatie in één keer kunnen onthouden. Herhaal informatie en geef ouders de gelegenheid om dingen (na) te vragen. De ene ouder zal hier meer behoefte aan hebben dan de andere.

### Het afscheid

De eerste keer dat het kind in de groep komt, is voor iedereen een spannend moment. Ouders kunnen er soms tegen opzien. Voor draaiouders betekent het een extra inspanning. Bij baby's moet de draaiouder extra alert zijn op de reacties van het kind.

Zij kunnen bij het wennen veel houvast hebben aan een vast afscheidsritueel. Bijvoorbeeld: zeggen wat er gaat gebeuren en hier consequent aan vasthouden. Het kan verwarrend zijn wanneer de ouder te lang in de groep blijft. Je kunt beter met de ouders afspreken dat zij/hij eerst weggaat en bij het ophalen nog een poosje in groep blijft. Ook voor de ouders kan dit prettiger zijn; zij zien dan niet meer tegen het afscheid op.

Onderstaande punten zijn om het afscheid tussen ouder en kind te begeleiden:

- Maak als draaiouders onderling goede afspraken over de dagstructuur en de taakverdeling.
- Ga als ouder samen met het kind op de arm de ruimte verkennen en samen kennismaken met andere kinderen en (draai)ouders.
- Spreek van tevoren af op welk moment de ouder de groep zal verlaten. Zoek een rustig moment uit, zodat één van de draaiouders tijd heeft voor ouder en kind.
- Probeer zodra het kind in de groep komt, contact te leggen met het kind. Juist als de ouder nog in de groep aanwezig is, is de kans groot dat het kind zich veilig voelt.
- Probeer de ouder op zijn/haar gemak te stellen. Geef ze (op een ongedwongen manier) de kans om voor hun kind te zorgen (bijvoorbeeld: verschonen, fles geven) of met ze te spelen. Ouders kennen de dagelijkse gang van zaken nog niet. Hierdoor zij ze vaak onzeker over wat ze wel en niet 'mogen'. Niet alle ouders durven hun vragen aan draaiouders te stellen.
- Vertel ouders dat ze op kunnen bellen om te vragen hoe het gaat. Controleer nog even waar de ouders bereikbaar zijn.
- Probeer ouder en kind het gevoel te geven dat ze welkom zijn. Persoonlijke aandacht is hierbij heel belangrijk. Begrip voor de gevoelens van ouder en kind ook. Vooral de eerste keer is het afscheid nemen een moeilijk moment. Neem het

kind van de ouder over en vertel aan het kind dat jij die dag voor het kind gaat zorgen en zwaai de ouder samen uit.

- Leg aan ouders uit waarom het belangrijk is dat ze kort en duidelijk afscheid nemen. Ook al huilt het kind. Een twijfelende ouder brengt het kind (nog meer) in verwarring. Voor een ouder is het vervelend om een huilend kind achter te laten. Probeer de ouder gerust te stellen.
- Iets meenemen van thuis (een doekje, knuffel, speelgoed of shirt van ouders in bed) kan het kind ook steun geven; ze mogen iets vertrouwd bij zich houden in de nieuwe omgeving.
- Wanneer de ouder terug komt in de groep, maak dan even tijd vrij voor een gesprekje. Ouders willen meer horen dan: "het ging (best wel) goed." Of laat het kind het eventueel zelf vertellen.

Vertel aan het einde van de eerste wenperiode dat het kind extra aandacht krijgt totdat het helemaal gewend is binnen de groep.

- Maak bij nieuwe kinderen de dagen niet te lang
- Als er veel veranderingen in de thuissituatie zijn, is even wachten met het starten op het OPC soms aan te raden (bron GGD 2008)

Veel ouders hebben behoefte aan (herhaling van) informatie over de gang van zaken. Vaak zitten ze nog met allerlei vragen of hebben ze (opnieuw) moeite hun kind uit handen te geven. Ze moeten (opnieuw) ervaren dat hun kind bij de draaiouder in goede handen is. Dit betekent dat draaiouders zich in deze periode extra met de nieuwe ouders moeten bezig houden. In het eerst volgend gesprek kan besproken worden hoe de ouder de wenprocedure heeft ervaren en of zij zelf helemaal gewend zijn. Wanneer een kind moeite heeft om helemaal te wennen, kan samen met de ouders gekeken worden wat hieraan gedaan kan worden.

Het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de ouder kost tijd. Het vormt de basis van een (vaak jarenlange) samenwerkingsrelatie tussen draaiouders en ouders. Ouders die tevreden zijn en zich op de OPC op hun gemak voelen, zullen dit gevoel overdragen op hun kind. Dat zal het wenproces en het welbevinden van het kind ten goede komen.

### **Hulp bij het wennen**

We proberen tijdens het wennen de nieuwe kinderen het gevoel te geven dat ze welkom zijn en zich veilig kunnen voelen, ook al zijn ze in een nieuwe omgeving met andere draaiouders en kinderen. Dit proberen we te bereiken door verschillende technieken toe te passen tijdens de wenperiode van het kind.

Een aantal voorbeelden:

- Accepteer dat het kind verdrietig is in de wenperiode;
- Bied het kind een duidelijk dagritme aan;

- Stel de eerste dagen weinig eisen aan het kind. Geef het kind de kans om rustig de omgeving, de mensen en de andere kinderen te bekijken; laat het kind zo veel mogelijk door dezelfde draaiouder opvangen;
- Besteed in het begin veel tijd aan het kind; geef het kind een eigen plekje aan tafel;
- De draaiouder helpt het kind met spelen door zelf als draaiouder mee te spelen;
- De draaiouder vertelt duidelijk wat er gaat gebeuren zoals: ‘we gaan nu wat drinken’ ‘We gaan nu je luier verschonen’ etc. Kinderen voelen zich veiliger als ze weten wat er gaat gebeuren;
- Als het kind naar zijn papa of mama vraagt vertellen de draaiouders dat ze hem straks weer komen ophalen en dat papa en mama altijd weer terug komen;
- Toon begrip voor hoe het kind zich voelt. Het helpt vaak om het gevoel van het kind onder woorden te brengen en dit gevoel probeert te bevestigen. Vanuit die bevestiging kan de draaiouder rust en ruimte krijgen om het kind te troosten en uit te leggen wanneer het weer wordt opgehaald. Alleen maar afleiden is een ontkenning van het verdriet van het kind. Het is juist nodig om het kind over zijn verdriet heen te helpen;
- Noem de namen van de andere kinderen vaak;
- Spreek af dat het kind op tijd wordt gebracht en gehaald, zodat niet alle kinderen al zijn opgehaald.

Tevens nemen we de tijd om samen met de kinderen kennis te maken met het nieuwe kind door bijvoorbeeld een kennismakingsliedje te zingen aan tafel.

### **Kinderen die moeilijker wennen**

Over het algemeen hebben de meeste kinderen het wel even moeilijk als ze naar een OPC gaan. Dit ligt voornamelijk ook aan de leeftijd van het kind. Een baby van 3 maanden moet vooral wennen aan de nieuwe, meestal drukker omgeving, maar past zich vrij snel aan na een aantal keren te zijn geweest.

Bij een kind van 1 jaar kan het wat moeizamer gaan omdat het bijvoorbeeld net in de verlatingsangstperiode zit. Voor een ouder kan het dan heel moeilijk zijn om het kind te brengen omdat het zich letterlijk aan de ouder vastklampt. De draaiouder kan hierbij helpen door het kind rustig aan te spreken en uiteindelijk het kind over te nemen van de ouder. Ook hierbij is het ontzettend belangrijk om duidelijkheid naar het kind te scheppen en één keer afscheid te nemen ook al gaat het kind huilen als de ouder weg loopt.

Maar als een kind huilt als de ouders weggaan, betekent dit dat het kind moeite heeft met afscheid nemen. Het wil niet zeggen dat het kind het niet naar zijn zin heeft. De uitspraak “Als u weg bent, is het zo over” klopt vaak. Is dat niet het geval, dan kunnen de ouders worden gebeld.

Het kan ook zijn dat het kind even niets van de draaiouder wil hebben en niet opgetild wil worden. Hierdoor kan een draaiouder er voor kiezen om het kind even te laten gaan en het pas op schoot te nemen als het weer open staat voor contact. Wel zal de draaiouder in de buurt blijven. Ze zal proberen het kind te troosten, af te leiden en te betrekken bij de andere kinderen van de groep.

Om een 'moeilijk' wenkind te troosten kan bijvoorbeeld een knuffel of doekje van thuis goed helpen. Het kind heeft dan iets herkenbaars.

Factoren die het wennen wat moeilijker kunnen maken zijn:

- Het temperament van het kind;
- Ouders laten hun kind soms moeilijk los en dit voelt het kind aan. Het is belangrijk hier als draaiouder begrip voor te hebben. Wel moet er duidelijk afscheid genomen worden.

Wat kunnen de draaiouders doen om angstige kinderen te helpen?

- In de buurt blijven;
- Lichamelijk contact zoeken, maar ook proberen op afstand contact te hebben;
- Oogcontact langzaam opbouwen;
- Vertrouwen winnen.

Soms kan het bij het wennen in de groep juist prettig zijn even van de groep af te gaan (de slaapkamer, gang of keuken samen bekijken). Een kind komt dan even tot rust en heeft alle aandacht van de draaiouder en het geeft ook wat rust in de groep. Wanneer uit het gedrag van het kind valt op te maken dat het moeilijk wennen kan, wordt in overleg met de ouders de wenperiode verlengd en samen gezocht naar manieren om het kind beter te helpen wennen.

### **Einde wenperiode**

Het einde van de wenperiode wordt bepaald in overleg tussen de ouders van het kind, de draaicoördinator en de intakecommissie. De roostercommissie en de penningmeester worden hierover door de intakecommissie geïnformeerd.

## **3.4 Verzorging**

### **Eten en drinken**

In eerste instantie wordt voor baby's op het kinderdagverblijf het ritme en de eetgewoonten van thuis overgenomen. Naarmate kinderen groter worden, gaan ze zich meer naar de groep richten, waar 2 keer per dag een gezamenlijke broodmaaltijd wordt gegeten. Ouders zorgen zelf voor flesvoeding (indien nodig) en brood en fruit voor de kinderen. Op deze manier kunnen ouders zelf bepalen wat zij hun kind te eten willen geven. Door het kinderdagverblijf wordt voorts 2 maal per dag op een vast moment fruit aangeboden. In de huidige situatie nemen ouders individueel fruit mee

voor de kinderen. Wanneer een kind een speciaal dieet heeft, wordt dit op het kinderdagverblijf gevolgd. Op de Oase wordt per dagdeel in ieder geval twee keer drinken aangeboden.

### **Slapen**

In het kinderdagverblijf bevinden zich twee slaapkamers met respectievelijk 5 en 6 bedden. De ouders vermelden op het dagdeelformulier wanneer hun kinderen op bed moeten worden gelegd en eventuele bijzonderheden. Wat het slapen betreft worden het ritme van thuis, de slaapbehoefte van het kind en de wensen van de ouders zoveel mogelijk in overleg gevolgd.

### **Gezondheid**

De Oase maakt gebruik van EHBO-instructies en de richtlijnen besmettelijke ziekten en de adviezen infectieziekten van de GGD. Op elk dagdeel is tenminste 1 draaiër aanwezig die in het bezit is van een EHBO certificaat. Verder houdt het kinderdagverblijf zich aan de Infectiewet 1999, waaronder de meldingsplicht in bepaalde gevallen. Indien noodzakelijk wordt contact opgenomen met de GG en GD Utrecht. Van ieder kind is een zogeheten ‘paniekkaart’ aanwezig. Hierop staan onder meer vermeld de telefoonnummers van de huisarts en waar de ouders zijn te bereiken. Ook de inentingen zijn vermeld. Deze kaarten staan in een bakje op een voor de draaiërs gemakkelijk bereikbare plaats. Zo nodig kan snel een noodarts of tandarts worden ingeschakeld. Als een kind ziek thuis blijft, wordt het kinderdagverblijf op de hoogte gebracht van de aard van het ziek zijn. Wanneer een kind ziek wordt op het kinderdagverblijf worden ouders/verzorgers daarvan in kennis gesteld. Na overleg wordt het kind eventueel opgehaald. De verstrekking van medicijnen valt onder de verantwoordelijkheid van de ouders/verzorgers. Indien noodzakelijk kan op verzoek van de ouder/verzorger door hen zelf meegebrachte medicijnen aan het kind worden gegeven. Hiertoe is het noodzakelijk dat de ouders/verzorgers een ‘verklaring medicijnverstrekking’ invullen (zie protocol Geneesmiddelenverstrekking).

### **Hygiëne**

Wij volgen de richtlijnen van de GGD wat hygiëne betreft. In hoofdstuk 4B staan richtlijnen voor de draaiërs inzake het schoonhouden van de ruimten en te volgen hygiëne op het kinderdagverblijf. Zo zijn er taken na elk dagdeel, na elke dag en wekelijkse schoonmaaktaken. De coördinator initieert tweemaal per jaar een schoonmaakdag. Iedere ouder werkt hier aan mee om alles wat zich op het kinderdagverblijf bevindt extra schoon te maken.

## **3.5 Ontwikkeling van persoonlijke- en sociale competentie**

Met het begrip *persoonlijke competentie* worden persoonskenmerken zoals zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. De ontwikkeling van dergelijke competenties stelt een kind in staat om allerlei soorten problemen goed aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderde omstandigheden. Door zelf

iets te kunnen ondernemen en daarbij positieve ervaringen op te doen, ontwikkelen kinderen persoonlijke competentie.

Het begrip *sociale competentie* omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale vaardigheden. De communicatie over en weer met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die goed functioneren in de samenleving.

### **Hoe geven wij de kinderen de gelegenheid op de Oase om hun persoonlijke competentie te ontwikkelen?**

De draaiouders stimuleren een kind door grenzen te ontdekken en te verleggen van wat een kind kan, wil of durft. De draaiouders maken het kind bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten van het kind, spelen in op grapjes, humor en "gek doen". Ingaan op initiatieven van een kind, belonen, prijzen en complimenteren zijn positieve wijzen van bevestigen van het kind.

De draaiouders maken heldere en begrijpelijke afspraken over het gebruik van de ruimte(n). De ruimte is voor de kinderen op herkenbare wijze ingedeeld met plaatsen voor rust en actie en mogelijkheden die aansluiten bij leeftijd en ontwikkelingsfasen van een kind. Afspraken en instructies worden in een begrijpelijke taal gegeven aan de hand van korte duidelijke zinnen. Mogelijke risico's van onveilige situaties worden verwoord en "(bijna) ongelukjes" worden nabesproken.

De persoonlijke competentie van het kind kan in groepsverband onder de aandacht komen door activiteiten waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien. De groep is een sociale leefgemeenschap waarin geoefend kan worden met eigen mogelijkheden, grenzen, aardigheid/onaardigheid, delen van plezier, gewenst en/of ongewenst gedrag. Een draaiouder draagt zorg voor het individuele kind in een groep door:

- Persoonlijke aandacht te geven aan het kind.
- Mate en soort aandacht te geven die past bij de behoefte van het kind gezien de leeftijd, ontwikkelingsfase en karakter.
- Te werken in kleine groepjes.

De draaiouder kan een groep benutten/gebruiken als "sociale leeromgeving". Dit kan ze doen door:

- De kinderen ervaringen te leren delen met anderen (bijvoorbeeld elkaar troosten).
- Kinderen het gevoel te geven dat ze hun gevoelens mogen uiten (bijvoorbeeld dat verdrietig zijn mag).

- Kinderen te leren om deel te zijn van een groep (bijvoorbeeld wachten of delen).
- Kinderen te laten ervaren van gewenst en ongewenst gedrag in een groep.

De draaiouders laten ruimte aan het kind voor eigen initiatief en eigen ideeën met betrekking tot het aangaan en uitvoeren van een activiteit. Hierbij worden kansen geboden voor het ontdekken van eigen persoonlijkheidskenmerken zoals zelfvertrouwen, initiatief en interesse maar ook voor zelfoverwinning en zelfredzaamheid. Er wordt een gevarieerd aanbod van activiteiten, van zowel gestructureerde activiteiten als vrij spel, aangeboden. De kinderen worden door middel van verscheidene activiteiten, die gericht zijn op de ontwikkeling van het kind, uitgedaagd.

Welke activiteiten bieden wij aan:

- Activiteiten gericht op seizoenen en thema's (bijvoorbeeld winter, dieren, tanden poetsen).
- Activiteiten die vaardigheden op specifieke gebieden versterken (bijvoorbeeld plakken, knippen, kleuren).
- Maar ook puzzels, (voor)lezen en gezelschapspellen.

De kinderen worden vrij gelaten om zelf de keuze te maken of ze meedoen aan de activiteiten maar worden wel gestimuleerd om deel te nemen.

Het spelmateriaal past bij leeftijd, ontwikkelingsfase, fysieke en geestelijke mogelijkheden van een kind. Het materiaal maakt emoties los van plezier, pret, verassing, verwondering, ongeduld of teleurstelling. De wijze waarop de draaiers het spelmateriaal aanbiedt, biedt kansen voor individuele leermomenten, zelfoverwinning, zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Wij bieden spelmateriaal aan wat:

- Spannend, uitdagend en interessant is maar ook vertrouwd.
- De kinderen kan prikkelen (bijvoorbeeld speelgoed met kleur en/of geluid).
- Die aanzetten tot ontdekken, grenzen verkennen en overwinnen.
- Eigenschappen heeft die kunnen leiden tot individueel spel als samenspel.

### **Hoe geven wij de kinderen de mogelijkheid om hun sociale competenties te ontwikkelen?**

De draaiouders stimuleren vriendschap en samenwerking tussen kinderen onderling. Zij gaan bewust om met conflicten tussen kinderen. Samen delen en samen ervaren binnen situaties waarmee kinderen gezamenlijke betekenisvolle ervaringen op kunnen doen. De rol van de draaiouder in de communicatie over en weer tussen kinderen is afhankelijk van de situatie: sturend, ondersteunend, corrigerend, verzorgend, gangmaker. De draaiers beschikken over het vermogen om zich in te leven in de kinderen.



Er worden regelmatig onderwerpen besproken die van betekenis zijn voor de kinderen. Kinderen worden geleerd om:

- Samen te spelen en te delen.
- Om te gaan met conflictsituaties.
- Om te gaan met elkaar en elkaars hoedanigheid (bijvoorbeeld “de jongste”).
- Om zelf initiatieven te nemen.
- Om contacten te leggen met andere kinderen.
- Hun ervaringen te delen met andere kinderen (bijvoorbeeld de geboorte van een broertje/zusje).

In de groep zijn er de vaste groepsmomenten maar is er ook ruimte voor momenten die de kinderen zelf individueel kunnen invullen. Thema's of speciale activiteiten kunnen de structuur van de dagindeling doorbreken. Er worden activiteiten aangeboden voor de hele groep of activiteiten met kleine wisselende groepjes.

De sociale inhoud van het activiteiten aanbod is:

- Samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar, rekening houden met elkaar.
- Er is voor de kinderen de gelegenheid om hun kwaliteiten te tonen en te ervaren (bijvoorbeeld als eerste klaar).
- Omgaan met emoties in situaties van plezier, frustratie, boosheid, verdriet etc.
- Ervaringen op kunnen doen bij verschillende activiteiten.
- Leren omgaan met andere culturen, leeftijden, karakters en sekse binnen de groep.
- Ontwikkelen van waarden en normen.
- Ontwikkelen van inlevingsvermogen.

We hebben verschillende soorten spel materiaal zodat het voor de kinderen uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht blijft. Het spel materiaal nodigt uit tot rollenspel (bijvoorbeeld de verkleedkleden) en moet leiden tot het gezamenlijk ervaren van plezier maar ook teleurstelling of verliezen. Natuurlijk houden we ook rekening met zaken als leeftijd en sekse.

### **3.6 Overdracht van waarden, normen en regels**

De Oase draagt bij aan het eigen maken van waarden en normen en daarmee van de morele ontwikkeling, 'cultuur', de samenleving waarvan kinderen deel van uitmaken. Kinderen leren waarden en normen in de relatie, communicatie en interactie tussen kinderen onderling en tussen kinderen en volwassenen. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften naar de manier waarop mensen zich horen te gedragen.

De waarden en normen die op De Oase worden gehanteerd sluiten aan bij de Nederlandse cultuur: elkaar met de naam aanspreken, op je beurt wachten, niet door elkaar praten, elkaar aankijken. Dit geven de draaiouders ook aan de kinderen mee. Natuurlijk gelden er bij ons op de kinderopvang nog meer omgangsnormen en regels bijvoorbeeld over het eten, bij spelmomenten, conflicten oplossen of kinderen leren wat wel en niet mag. Deze waarden en normen komen regelmatig terug in onze overleggen en worden uitgebreid besproken. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over wat kan en mag.

Als er een ruzie ontstaat tussen twee kinderen dan proberen de draaiouders te wachten of de kinderen het zelf op kunnen lossen. Als het ze niet lukt om het met elkaar op te lossen, dan zullen de draaiouders bemiddelen. Dit is wel een richtlijn want hoe precies gehandeld wordt, is afhankelijk van verschillende factoren als leeftijd, ontwikkelingsfase en ernst van de situatie. Wij passen onze handelwijze aan, aan wat het individuele kind op dat moment nodig heeft.

De draaiouders proberen de kinderen zo veel mogelijk op een positieve manier te benaderen. Dus meer aandacht voor gewenst gedrag door middel van complimenten en eventuele beloningen dan aandacht voor ongewenst gedrag door middel van straffen.

Als een kind met zindelijkheidstraining bezig is dan stimuleren we dat. Gaat het een keer mis dan straffen we het kind niet maar leggen we uit: dat "ongelukjes" kunnen gebeuren en dat het de volgende keer zeker gaat lukken. We proberen het kind te stimuleren om tijdig naar het toilet te gaan of aan te laten geven wanneer hij/zij nodig naar het toilet moet

De draaiouders zorgen ervoor dat er respect en waardering is voor verschillen in religie en cultuur door:

- Aandacht te hebben voor de omgangsnormen die horen bij een religie of cultuur;
- Aandacht te besteden aan rituelen en feesten die horen bij een religie of cultuur;
- Gesprekjes te voeren, zodat de kinderen open staan voor elkaar en elkaar leren begrijpen.

De draaiouders letten tijdens de gesprekken op de woordkeuze en de non-verbale communicatie. Verder letten ze erop dat de kinderen elkaar uit laten praten en oogcontact maken.

In de ruimtes gelden er afspraken en regels over wat kan en mag in de ruimtes. Met de draaiouders zijn tevens afspraken gemaakt over het aankleden, opruimen en het schoonhouden van de ruimtes zodat de ruimtes voor iedereen aangenaam en leefbaar zijn.

We hebben de afspraak dat als een kind is uitgespeeld met een stuk speelgoed, dit eerst opgeruimd moet worden alvorens het volgende stuk te pakken. Nadat een activiteit is afgelopen of vóór we gaan eten wordt er gezamenlijk opgeruimd. De draaiouders nemen hierin de leiding en geven de kinderen taken, zodat het opruimen voor de kinderen een overzichtelijke bezigheid is.

In de groep wordt er met de kinderen gesproken over afspraken en omgangsnormen maar ook over hoe je respectvol met elkaar moet omgaan en je open stellen voor elkaar. Dit doen we door middel van verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties zoals samen iets leuks, spannends, akeligs, verdrietigs of ontroerends beleven. Kinderen mogen individuele ervaringen delen met de groep door het kind te laten vertellen wat het heeft meegemaakt. Tijdens activiteiten stimuleren de draaiers de kinderen ook dat ze rekening moeten houden met elkaar, samen moeten delen en elkaar moeten helpen. De draaiouders verwoorden datgene wat kinderen zien, meemaken en voelen en geven daar betekenis aan. Tevens bieden wij activiteiten en spelmaterialen aan die de kinderen de mogelijkheid bieden om rollen uit het dagelijkse leven te oefenen bijvoorbeeld verkleedkleden of poppen.

### **3.7 Observeren van de ontwikkeling en omgang met problemen**

Volgens onze doelstelling en visie willen wij voor elk kind de ruimte bieden om zichzelf op zijn of haar eigen manier en snelheid te ontwikkelen. Met een mijlpalenlijst houden wij een overzicht van de voortgang van belangrijke ontwikkelingsstappen zoals zelf eten en drinken, zelfstandig zitten, kruipen, lopen, praten en op het potje zitten. Twee keer per jaar worden er op basis van de schriftjes verslagen over de ontwikkeling van elk kind geschreven, welke wij vervolgens op een vergadering samen met alle ouders bespreken. Op deze manier waarborgen wij samen een grondige observatie van de ontwikkeling van onze kinderen.

Bij ernstige afwijkingen van de gemiddelde ontwikkelingslijn gaan wij als groep het gesprek met de desbetreffende ouders zoeken en onze zorg uitspreken. Eventueel kan er dan (in overleg met de ouders) contact worden opgenomen met externe instanties. Vroegtijdige onderkenning van eventuele stagnaties in de ontwikkeling kan een achterstand in de motorische, verstandelijke en/ of sociale ontwikkeling vaak voorkomen.

Als ouders signalen opvangen dat een kind afwijkend gedrag vertoont waarbij het vermoeden rust op een vorm van kindermishandeling, dan wordt de signaleringslijst uit het protocol vermoeden kindermishandeling toegepast. Elke draaiouder ontvangt dit protocol als deel van zijn of haar inwerkprocedure. Naar aanleiding hiervan kan er advies worden gevraagd met VMW, Voorschools Maatschappelijk Werk. Deze instantie geeft het kinderdagverblijf advies over ontwikkelingsachterstanden bij kinderen en kan adviseren over de procedures betreffende kindermishandeling.

### 3.8 Mentorbeleid

Met de inwerkingtreding van de Wet Innovatie en Kwaliteit in de Kinderopvang hebben per 1 januari 2018 alle kinderen bij de Oase een mentor.

Wanneer een kind bij de Oase begint wordt het aan een mentor gekoppeld. De mentor is een draai-ouder met een pedagogische achtergrond en/of veel ervaring als draai-ouder (meer specifiek: minstens een half jaar ervaring als draaiouder). Tijdens de wenperiode is er intensief contact tussen de nieuwe ouders en de ouders van de intakecommissie. Vanaf het moment dat de wenperiode af is gesloten is de mentor het eerste aanspreekpunt voor de ouders van het desbetreffende kind als het gaat om het welzijn van het kind op de Oase. Omdat de Oase een OPC is zijn de contacten tussen ouders en draaiers al heel intensief. De mentor wordt voor minstens 1 jaar aan een kind gekoppeld, waardoor hij/zij een stabiele factor is in het volgen van het welzijn en de ontwikkeling van het kind.

De mentor heeft een aantal kerntaken (gebaseerd op Jepma en Nijhof-Broek, 2017<sup>2</sup>)

- De mentor **biedt een vertrouwensrelatie en sociaal-emotionele veiligheid**: Het opbouwen van een vertrouwensrelatie is de basis van de rol van de mentor om op die manier bij te dragen aan een veilige hechting. Dit is des te belangrijker bij baby's en dreumesen aangezien het hechtingsproces vooral in het eerste levensjaar in volle ontwikkeling is. Doordat elke mentor slechts een paar kinderen onder zijn hoede heeft, is er veel ruimte voor de mentor om deze echt goed te leren kennen. Hierdoor kunnen ze goed inspringen op de behoeften van deze kinderen en zullen de kinderen op hun beurt snel contact zoeken met hun mentor. Wanneer de relatie tussen kind en mentor goed is staat het kind open voor initiatieven van de mentor en neemt ook zelf initiatief, bijvoorbeeld door oogcontact te maken, of door zijn/haar nabijheid of steun te zoeken. Hij laat zich door de mentor kalmeren, troosten of afleiden bij verdriet of boosheid en accepteert initiatieven tot (lichamelijk) contact. Hij vraagt aandacht of hulp van de mentor in het vertrouwen dat hij/zij zal reageren. De mentor draagt zorg voor een goede relatie met het mentor kind.
- De mentor **observeert het welbevinden van het kind**. Op de Oase willen we een omgeving bieden waarin kinderen zich prettig voelen, waardoor ze zich goed kunnen ontwikkelen. Om goed zicht te krijgen en te houden op hoe een individueel kind zich bij de Oase voelt maken de mentoren gebruik van de observatielijsten *Werken aan welbevinden (Welbevinden in Situaties 0-2 en 2-4 jaar)*. Omdat we bij de Oase de zorg voor onze kinderen op basis van gelijkwaardigheid samen vormgeven, hebben we het beleid dat de mentor en de ouder van het desbetreffende kind de observatielijsten gezamenlijk invullen. De vragen die hierbij

---

<sup>2</sup> Jepma, I., Nijhof-Broek, M. (3 augustus 2017) De beroepskracht+: de mentor in de kinderopvang. Opgevraagd van <http://www.sardes.nl/pathtoimg.php?id=1526>

centraal staan zijn: Op welk(e) terreinen/situaties is er sprake van welbevinden bij dit kind? Op welk(e) terrein(en) voelt dit kind zich niet prettig? En indien nodig: Hoe kan binnen de Oase op dit terrein of in die situaties voor verbeteringen worden gezorgd? Het observeren en bespreken van het welbevinden van het kind wordt aan het einde van de wenperiode (en na de evaluatie van de draai-ouder) gepland. Daarna wordt dit voorafgaand aan de kinderrondes opgevolgd en besproken in de kinderronde.

- De mentor **volgt de ontwikkeling van het kind**. De mentor besteedt tijd en aandacht aan het informeel en gepland observeren van de ontwikkeling van het kind. Naast de dagelijkse korte observaties (die ook beschreven worden in het schriftje van het kind) zijn er bij de Oase ook structurele, geplande observaties. Deze observaties doet de mentor – net als bij het observeren van het welbevinden – samen met de ouder. Aan de hand van daarvoor ontwikkelde formulieren (*kijk op ontwikkeling en de vertaalde versies van de Ages and Stages Questionnaires*) kan worden geobserveerd hoe het staat met verschillende ontwikkelingsgebieden (afscheid, initiatief, motoriek, zindelijkheid, spraak-taal ontwikkeling, contact met kinderen, speelgedrag, samenspel, luisterhouding etc.). Deze observaties bieden handvaten voor de mentor, de draai-ouders en de ouders van het kind. Waar liggen de sterke kanten/ talenten van dit kind? Op welke terreinen heeft het kind eventueel extra ondersteuning nodig? Hierbij zijn er verschillende kinderen:
  - Kinderen die zich op een gemiddeld tempo ontwikkelen. Bij deze kinderen gaat het om kinderen met voldoende spontane ontwikkelingsmogelijkheden. Dat wil zeggen dat deze kinderen een ontwikkelingskracht hebben om zichzelf te ontwikkelen. Ze hebben eigenlijk weinig aansporing, stimulering en hulp nodig. Het gaat vanzelf.
  - Kinderen die op één of meerdere terreinen extra ondersteuning nodig hebben. De mentor en de ouder gaan in gesprek en de draaicoördinator wordt desgewenst ingeschakeld om een plan van aanpak op te stellen. Indien nodig kan er extern professionele hulp worden gevraagd (in overleg tussen mentor, draaicoördinator en ouder).
  - Kinderen die een ontwikkelingsvoorsprong hebben (deze kinderen halen erg hoge scores op de ontwikkelingslijsten). De mentor en de ouder bespreken op welke manier dit kind het beste benaderd kan worden en welke activiteiten bij de Oase het beste bij dit kind passen. Onze zorg en begeleiding voor de kinderen op de Oase kunnen we op het ontwikkelingsniveau van het kind afstemmen.

De observaties worden – net als bij de observaties van het welbevinden – aan het einde van de wenperiode (en na de evaluatie van de draai-ouder) gepland. Daarna wordt dit voorafgaand aan de kinderronde opgevolgd en tijdens de kinderronde besproken.

Van ieder kind wordt op basis van de observatielijsten en de verslagen van de boekjes ten behoeve van bespreking tijdens de kinderronden een (digitaal) dossier gemaakt. Bij het vertrek van een kind bij De Oase (doordat het 4 is geworden en naar school gaat of om andere redenen) ontvangen de ouders dit dossier om over te dragen aan school, buitenschoolse opvang of een ander kinderdagverblijf. In dit dossier zijn de contactgegevens van de mentor opgenomen zodat indien gewenst de school, buitenschoolse opvang of het kinderdagverblijf contact kan opnemen ten behoeve van een warme overdracht.

## **4. Beleidsplan veiligheid en gezondheid**

### **4.1 Inleiding**

In dit hoofdstuk is het beleid van De Oase met betrekking tot de veiligheid en gezondheid vastgelegd. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe De Oase omgaat met aspecten van veiligheid en gezondheid. Het doel is onze kinderen, draaiouders, stagiaires en vrijwilligers een zo veilig en gezond mogelijke werk, speel en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Dit beleidsplan is geldig vanaf 1 januari 2018. Dit beleidsplan is voorbereid en opgesteld door de Commissie Veiligheid en Gezondheid en is besproken in en goedgekeurd door de Algemene Ledenvergadering van De Oase.

De Commissie Veiligheid en Gezondheid is eindverantwoordelijk voor het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, maar de verantwoordelijkheid voor een gedegen uitvoering ervan ligt bij alle draaiouders. Daarom zal er tenminste twee keer per jaar tijdens een Algemene Ledenvergadering, professionaliseringsavond of hoe-draaien-we-avond een thema, of een onderdeel van een thema, over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

### **4.2 Missie, visie en doel veiligheid en gezondheid**

In aanvulling op de algemene missie, visie en statutaire doelstelling van De Oase (zie hoofdstuk 2), vangen we onze kinderen op in een veilige en gezonde kinderopvang. Dit doen we door kinderen af te schermen van grote risico's, hen te leren omgaan met kleinere risico's en hen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling.

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang dient De Oase een beleid te voeren ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waar alle draaiouders zich verantwoordelijk voor voelen. Het doel is een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het beleid zijn:

1. Het bewustzijn van mogelijke risico's;
2. Het voeren van een goed beleid op grote risico's en;
3. Het gesprek hierover aangaan met elkaar.

### 4.3 Grote risico's

In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op De Oase kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we de belangrijkste risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken. Voor de overige risico's waarvoor we maatregelen nemen verwijzen we naar de bijlage waarin de complete risico-inventarisatie is opgenomen die najaar 2017 is uitgevoerd.

#### Vallen van hoogte

Er zijn verscheidene situaties op De Oase waar het risico bestaat dat kinderen vallen van hoogte. Kinderen kunnen vallen van de vensterbanken/verwarmingskoven, uit ramen die open kunnen, uit bed, uit de hoge boxen, uit de kinderstoelen, van de trap naar de tuin, van de trap van de glijbaan binnen, van de trap van de glijbaan buiten, van de opgang naar de voordeur van De Oase, van een bankje in de tuin, van de kindertrap naar de commode in de verschoonruimte. Daarom zijn er huisregels die moeten helpen voorkomen dat kinderen van hoogte vallen. De Oase hanteert daarvoor de volgende huisregels en heeft verscheidene maatregelen genomen om ongelukken en letsel te voorkomen:

- Kinderen mogen niet klimmen op de vensterbanken/verwarmingskoven.
- Ramen staan hooguit op een kier open en zijn voorzien van raambeveiliging. Ramen die kunnen kiepen worden alleen in de kiepstand geopend. Kinderen mogen niet op de vensterbanken/verwarmingskoven klimmen.
- De bodems van de bedden staan laag, zodat kinderen niet (gemakkelijk) er zelf uit kunnen klimmen. Het hoge bed wordt te allen tijde afgesloten met het hek wanneer hier een kind in wordt gelegd.
- Onder de glijbaan binnen ligt een mat en onder de trap eveneens. De glijbaan buiten wordt uitsluitend op het grasveldje, in de zandbak of op de valtegels gebruikt. Kinderen die nog niet goed kunnen traplopen spelen alleen onder begeleiding op de glijbaan. De trap naar de glijbaan kan eventueel worden gesloten met een hek.
- Kinderen die kunnen staan mogen niet meer in de hoge boxen spelen.
- Onder de trap vanuit de grote ruimte naar de tuin liggen valtegels. Kinderen die klein zijn worden begeleid bij het naar buiten en binnen gaan.
- Kinderen in een kinderstoel worden altijd vast gezet. De stoel wordt zo ver van de tafel gezet dat kinderen zich niet met hun voeten naar achteren kunnen duwen. Baby's die niet kunnen zitten krijgen een stoelverkleiner.
- Kinderen zijn uitsluitend onder toezicht buiten.
- De kindertrap naar de commode wordt alleen onder toezicht gebruikt.



### Verstikking

Op De Oase zou in verscheidene situaties verstikking kunnen voor komen. Een kind kan stikken in klein speelgoed of een ander klein voorwerp, in eten, doordat het het speengedeelte van een fopspeen afbijt of door een koordje aan speelgoed of speen. Daarom zijn er huisregels die moeten helpen voorkomen dat kinderen zich verstikken. De Oase hanteert daarvoor de volgende huisregels en heeft verscheidene maatregelen genomen om verstikking te voorkomen:

- Kinderen zitten aan tafel of in een hoge stoel wanneer ze eten. Rondrennen met eten in mond of hand mag niet.
- Spenen worden regelmatig door de ouders van het kind gecontroleerd op scheurtjes.
- De ruimte wordt regelmatig gecontroleerd op klein of kapot speelgoed en speelgoed dat stuk is wordt verwijderd.
- Knutselactiviteiten met kleine voorwerpen vinden uitsluitend aan tafel plaats zodat kleine voorwerpen minder makkelijk in de handen van baby's of dreumesen terecht komen.
- Speelgoed dat bestaat uit kleine voorwerpen worden apart en buiten bereik van de kinderen bewaard en alleen onder toezicht en begeleiding gebruikt door de (grotere) kinderen. Als er met speelgoed dat uit kleine voorwerpen bestaat wordt gespeeld, spelen de baby's en dreumesen in de babyhoek naast de keuken of in de boxen.
- Er is op De Oase geen speelgoed met koordjes langer dan 30 cm.
- Spenenkoorden worden alleen gebruikt wanneer deze korter dan 30 cm zijn.

### Vergiftiging

Op De Oase zijn er verschillende risico's op vergiftiging. Bijvoorbeeld als een kind sigaretten of medicijnen uit de tas van een volwassene haalt, van een giftige plant eet, van een schoonmaakmiddel drinkt, in de tuin sigarettenpeuken of ander zwerfvuil in de mond stopt, toegang heeft tot de EHBO-does. Daarom zijn er huisregels die moeten helpen voorkomen dat kinderen zichzelf of een ander kind vergiftigen. De Oase hanteert daarvoor de volgende huisregels en heeft verscheidene maatregelen genomen om vergiftiging te voorkomen:

- Tassen van volwassenen worden in de keuken bewaard, bij voorkeur in het vakje in de kast. Kinderen zijn uitsluitend onder begeleiding in de keuken.
- De planten in de tuin zijn met zorg uitgezocht onder begeleiding van een hovenier. Er zijn geen giftige planten in de tuin. De tuin wordt regelmatig gewied en goed onderhouden.
- Voordat kinderen de tuin betreden wordt deze altijd eerst gecontroleerd op sigarettenpeuken, zwerfvuil en uitwerpselen van dieren. Dit wordt opgeruimd voordat de kinderen naar buiten gaan.

- Schoonmaakmiddelen worden buiten bereik van kinderen bewaard in een kast in de keuken en in het washok. Kinderen zijn alleen onder begeleiding in de keuken of in het washok.
- De EHBO-doos wordt buiten bereik van kinderen bewaard.

### Verbranding

Op De Oase zijn er beperkte risico's op verbranding. Bijvoorbeeld als een kind verwarmingsbuizen of de verwarming te lang vasthoudt, te hete flesvoeding drinkt, gebruik maakt van de hete kraan in de keuken, hete thee of koffie over zich heen krijgt, zich brandt in de zon, heet water of koffie over zich heen krijgt uit waterkoker of koffiezetapparaat. Daarom zijn er huisregels die moeten helpen voorkomen dat kinderen zich (ver)branden. De Oase hanteert daarvoor de volgende huisregels en heeft verscheidene maatregelen genomen om verbranding te voorkomen:

- De verwarmingen en verwarmingsbuizen zijn afgeschermd door koven.
- Flesvoeding wordt op temperatuur gecontroleerd voordat kinderen dit te drinken krijgen.
- Er is één warme kraan in De Oase, namelijk die in de keuken. In de keuken zijn kinderen alleen onder begeleiding. Wanneer een kind hier onder begeleiding zijn handen wast, let de draaier op of het water niet (nog) te heet is.
- Thee en koffie worden op de hoge tafel en buiten bereik van kinderen geplaatst.
- Wanneer kinderen in de (felle) zon buiten spelen worden zij eerst ingesmeerd met zonnebrand en dit wordt regelmatig herhaald.
- De waterkoker en het koffiezetapparaat staan in de keuken (waar kinderen niet zonder begeleiding mogen komen) buiten bereik van kinderen. Ook de snoeren van beide apparaten bevinden zich buiten bereik van kinderen.

### Verdrinking

Op De Oase is er risico op verdrinking wanneer er buiten met waterbadjes wordt gespeeld. Om verdrinking te voorkomen worden de volgende huisregels gehanteerd:

- Zwembadjes worden alleen onder toezicht gebruik.
- Kinderen die niet zelfstandig kunnen zitten, gaan niet in bad.
- De zwembadjes worden alleen op de valtegels geplaatst.
- De zwembadjes worden met niet meer dan 15 cm water gevuld.

### Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag zoals slaan, schoppen, bijten, buiten sluiten wordt actief bestreden zoals is beschreven in hoofdstuk 3 (Het pedagogisch klimaat) van het Pedagogisch beleidsplan van De Oase.

### Kindermishandeling

De Meldcode Huishoudelijke geweld en kindermishandeling wordt nageleefd.

## Vermissing

Op De Oase is er risico op vermissing. Bijvoorbeeld als de voordeur of de deur van de tuin open wordt gelaten en een kind ongezien naar buiten gaat, wanneer er een uitje buiten de deur wordt georganiseerd of een bezoek aan de kinderboerderij wordt gebracht. Om vermissing te voorkomen worden de volgende huisregels gehanteerd:

- De voordeur en het hek van de tuin zijn altijd op slot. (Draai)ouders die binnen komen en vertrekken letten erop dat zij de deur achter zich op slot doen.
- Kinderen mogen niet spelen in de gang en zijn hier alleen onder begeleiding.
- Wanneer er een uitje wordt georganiseerd buiten De Oase dan staan de kinderen continu onder toezicht van de draaiouders.
- Wanneer de kinderboerderij (Eilandstede) wordt bezocht, gaan alle kinderen mee in de bolderkar, een buggy of een draagzak. Kinderen blijven bij elkaar. Tijdens het bezoek aan de kinderboerderij staan de kinderen onder toezicht van de draaiouders.

## Gezondheid

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- Gastro enteritis (bijvoorbeeld diarree door onhygiënisch werken bij luier verschonen = kruisbesmetting)
- Voedselinfectie of voedselvergiftiging
- Infectie via water (legionella)
- Huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard)
- Luchtweginfectie (bijvoorbeeld RS virus)

Het schoonhouden van de speelomgeving van de kinderen is een belangrijk onderdeel van het aanbieden van een veilige omgeving. Daarom is ervoor gekozen de dagelijkse schoonmaak door draaiouders te laten ondersteunen door een schoonmaakbedrijf, dat wekelijks alle schoonmaaktaken + een aantal periodieke taken uitvoert. Verspreiding van en besmetting met deze gezondheidsrisico's voorkomen we op de volgende manieren:

Verspreiding via de lucht:

Hoest- nies discipline; hoest of nies in een papieren zakdoek, of aan de binnenkant van de elleboog, of anders in de mouwen. Papier zakdoeken worden na gebruik meteen weg gegroeid en goede handhygiëne wordt toe gepast. Verder wordt door de ventilatie roosters in de ramen en de actieve ventilatie installatie in het gebouw de lucht constant ververs.

Verspreiding via de handen:

- Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier;

Handen wassen vóór:

- Het bereiden of aanraken van het eten en flesvoeding.
- Het eten of helpen bij het eten.
- Het verzorgen van een wond.
- Het aanbrengen van crème of zalf.

Handen wassen na:

- Het bezoek aan het toilet.
- Het verschonen van een luier.
- Het afvegen van de billen van een kind.
- Het contact met lichaamsvocht zoals speeksel, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed.
- Het verzorgen van een wond.
- Bij zichtbaar of voelbare vuile handen.
- Het hoesten, niezen of het snuiten van de neus (ook bij gebruik van een zakdoek).
- Het buitenspelen.
- Het contact met vuil textiel, afval of de afvalbak.
- Het schoonmaken.
- Het uittrekken van de handschoenen.

- Persoonlijke hygiëne zoals kleding, nagels en sieraden, handschoenen:
  - Geen dragen van sieraden bij risicovolle handelingen zoals het verschonen van een luier, wondverzorging, eten bereiden etc. De nagels worden kort en schoon gehouden en geen dragen van nagellak (schilfers) en/of kunstnagels.

Via voedsel en water:

- Voedsel/water hygiëne en voedsel-/waterveiligheid:
  - Ouders zorgen zelf voor flesvoeding (indien nodig) en brood en fruit voor de kinderen. Op deze manier kunnen ouders zelf bepalen wat zij hun kind te eten willen geven. Door het kinderdagverblijf wordt voorts 2 maal per dag op een vast moment fruit aangeboden. In de huidige situatie nemen ouders individueel fruit mee voor de kinderen. Wanneer een kind een speciaal dieet heeft, wordt dit op het kinderdagverblijf gevolgd. Op de Oase wordt per dagdeel in ieder geval twee keer drinken aangeboden.

- Fruit wordt met schone handen in een schone omgeving geschild en gesneden.
- Infectie via water (legionella) wordt onderbonden door regelmatig gebruik van de waterleidingen.

Via oppervlakken (speelgoed):

- goede schoonmaak (gebaseerd op de richtlijnen van de RIVM):
  - In het algemeen geldt: gebruik vooral schoon, warm water en microvezeldoekjes, te vinden in de daarvoor bedoelde schoonmaakkasten. Vaatdoekjes zijn bedoeld voor de vaat, om het aanrecht schoon te maken, het dienblad schoon te maken en tafel naar de eet momenten. Voor elke handeling gebruik je een nieuw doekje.
  - De vloeren worden alleen nat schoon gemaakt in het geval van eten op de vloer of bloed; met warm water, allesreiniger van een huishoudelijk schoonmaakmiddel en microvezeldoekjes. Wekelijks worden de vloeren gestofzuigd en nat schoongemaakt door een ingehuurde schoonmaak kracht.
    - Het makkelijkst is droog wissen als het om grote oppervlakten gaat. Bovendien is de dweil hygiënischer/stofvrijer dan een veger (dan veeg je het stof de ruimte in). Stofzuigen allen als alle kinderen weg zijn. Meubels en voorwerpen maakt wij schoon met een mengsel van water en interieur reiniger in een plantenspuit. Het wordt gewerkt van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'.
  - De natte ruimte wordt twee keer per dag gereinigd met een zopie van sanitair reiniger, dus 1 x per dagdeel. Het wordt gewerkt van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'. Iedere draaiouder is op de hoogte van de schoonmaak procedure, bovendien is in de natte ruimte ook een korte handleiding als ondersteuning opgehangen.
  - Het wassen gebeurt op 60 graden. Kinderspeelgoed en andere zaken die niet op 60 graden kunnen, worden op het langst beschikbare wasprogramma op 40 graden gewassen.

#### 4.4 Omgang met kleine risico's

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met overbescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen grote risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op de motorische vaardigheden  
Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot sociale vaardigheden

Daarom aanvaarden wij op De Oase de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Afspraken en instructies worden in een begrijpelijke taal gegeven aan de hand van korte duidelijke zinnen. Mogelijke risico's van onveilige situaties worden verwoord en "(bijna) ongelukjes" worden nabesproken.

De exacte afspraken die zijn gemaakt met kinderen zijn terug te vinden in de huisregels. De afspraken worden spelenderwijs regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een verschoningsmoment of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn.

#### **4.5 Risico-inventarisatie**

In het najaar van 2017 hebben we de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd. Aan de hand van deze inventarisatie hebben we de risico's op onze locatie in kaart gebracht. De grote risico's zijn reeds beschreven in paragraaf 4.3. In de bijlage zijn de uitkomsten van de risico-inventarisatie terug te vinden, evenals het hieruit volgende actieplan. Vanaf volgend jaar zullen we de risico's op een andere wijze in kaart brengen, namelijk aan de hand van de QuickScans in de nieuwe Risicomonitor.

#### **4.6 Thema's uitgelicht**

##### **Grensoverschrijdend gedrag**

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op De Oase heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

- De Oase staat of valt bij een open cultuur waarin het normaal is om elkaar aan te spreken en feedback te geven op elkaars handelen, zowel bij de signalering van positief als negatief gedrag.
- De Meldcode Huishoudelijke geweld en kindermishandeling wordt nageleefd.
- In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is. Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is.

De volgende maatregelen worden genomen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:

- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG verklaring).
- We werken met een vierogenbeleid.
- Draaiers kennen het vierogenbeleid
- Het vierogenbeleid wordt goed nageleefd.
- Draaiers spreken elkaar aan als ze merken dat het vierogenbeleid niet goed wordt nageleefd.
- Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt.
- Draaiers kennen de afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt.
- Er is een meldcode huiselijk geweld en protocol wat te doen als kindermishandeling.
- Draaiers kennen de meldcode en passen hem toe bij een vermoeden van kindermishandeling.

### **Vierogenprincipe**

Het onderdeel 'vier ogen principe' is per 1 juli 2013 in werking. De definitie zoals opgenomen in de wetgeving: de houder van een kindercentrum organiseert de dagopvang op zodanige wijze, dat de beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit betekent dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren op het kinderdagverblijf. Dat betekent dat met vier ogen, ook vier oren kunnen worden bedoeld.

Richtlijnen voor de uitvoering:

- De uitvoering van het vier ogen principe moet pedagogisch verantwoord en bedrijfseconomisch haalbaar zijn.

- De wijze waarop invulling wordt gegeven dient opgenomen te worden in het pedagogisch beleidsplan.

### Proces

Uitgaande van bovenstaande richtlijnen heeft de Oase vanuit haar pedagogische visie uitwerking gegeven aan het vier ogen principe door:

- Gebruik van babyfoons in de slaapkamers en in de natte ruimte. De babyfoons staan tijdens openingstijden aan en deze worden ook beluisterd.
- Worden deuren, indien de pedagogische kwaliteit hier niet onder leidt, bewust open gehouden zodat je elkaar kunt horen.
- Door de grote ouderbetrokkenheid is het onderling vertrouwen op de Oase groot. Directe betrokkenheid van ouders als draaiouders en eindgebruikers doordat men verantwoordelijk is voor de kwaliteit die op de opvang geboden wordt. Daarnaast is deze vorm van opvang dus gestoeld op vertrouwen en transparantie en participatie. Ouders zijn zich hiervan bewust, vaak is dit een van de redenen waarom voor deze vorm van opvang wordt gekozen. Ouders komen elkaar veelvuldig tegen gedurende de week. Er is sprake van een open aanspreekcultuur, waarin we elkaar regelmatig feedback geven.

### Achterwachtregeling

Het uitgangspunt is minimaal twee draaiouders op de groep. Wanneer we daar van afwijken (tussen 8:00u en 8:30u) geldt de inloop en uitloop van ouders als tweede paar ogen en oren. Bij een calamiteit tussen 8.00u en 8.30u vormt de tweede draaiouder op het rooster (de persoon die om 8.30u start met draaien), de achterwacht om zo snel mogelijk aanwezig te zijn. Wanneer er op een dagdeel niet meer dan 5 kinderen aanwezig zijn, is er de mogelijkheid dat slechts één draaiouder samen met een vrijwilliger of stagiaire op de groep staat.

### 4.7 EHBO-regeling

Op De Oase moet ten allen tijde iemand aanwezig zijn met een geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO. Nieuwe draaiouders halen daarom binnen een half jaar na hun start op De Oase een certificaat voor kinder-EHBO. De Oase registreert en houdt een actueel overzicht bij van alle draaiouders wanneer zij hun kinder-EHBO hebben behaald en wanneer dit moet worden herhaald.

### 4.8 Beleidscyclus

De Commissie Veiligheid en Gezondheid voert ieder jaar aan de hand van quick scans een inventarisatie en evaluatie uit van aspecten met betrekking tot de veiligheid en gezondheid op De Oase. Op basis van de uitkomsten, wordt bepaald welke maatregelen er moeten worden genomen om de veiligheid en gezondheid op De Oase nog verder te verbeteren. De uitvoering en voortgang van de te nemen



maatregelen, worden gemonitord door de Commissie Veiligheid en Gezondheid. Indien nodig wordt het beleidsplan veiligheid en gezondheid aangepast.

#### **4.9 Communicatie en afstemming intern en extern**

Bij het indraaien van nieuwe draaiouders wordt het beleidsplan veiligheid en gezondheid toegelicht en uitgelegd. Draaiouders zijn bekend met het beleidsplan en handelen daarnaar. Tijdens een Algemene Ledenvergadering, professionaliseringsavond of hoe-draaien-we-avond is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Aspecten ten aanzien van veiligheid en gezondheid worden zo bespreekbaar gemaakt en waar nodig worden maatregelen genomen en/of het beleid aangepast. Draaiouders krijgen hierdoor oog voor de omgang met grote en kleine risico's en worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar.

## 5. Rooster

### 5.1 Algemene regels

- We werken met minimaal twee draaiouders en eventueel met een vrijwilliger en/of een stagiaire. Op de stamgroep vangen we maximaal 10 kinderen per dagdeel op bij 2 draaiouders of 13 kinderen per dagdeel bij 3 draaiouders. Wanneer in een situatie met 2 draaiouders één van de draaiouders een eigen tweede kind mee heeft, kan deze als 11<sup>e</sup> kind worden ingeroosterd op de groep. Wanneer er een vrijwilliger met kind meedraait is het mogelijk dat deze als 11<sup>e</sup> of eventueel 12<sup>e</sup> kind meedraait op de groep. In verband met de behoefte aan rust op de groep, staan er in principe niet meer dan 3 volwassenen op de groep en is de groepsgrootte nooit groter dan 13 kinderen. In overleg tussen de betrokken draaiers, de draaicoördinator en de roostercommissie kan hiervan worden afgeweken bijvoorbeeld ten behoeve van het indraaien van nieuwe draaiouders of bij een vrijwilliger die enkele uren meedraait om gericht een activiteit met (een deel van) de kinderen te ondernemen.
- In het rooster is ruimte voor 8 brengkinderen aangevuld met maximaal 3 meebrengplekken voor de kinderen van de draaiers.
- Structureel kunnen we niet 2 draaiers met 2 brengkinderen samen op een dagdeel inroosteren omdat dat ten koste gaat van een brengplek. In uitzonderingsgevallen kunnen 2 draaiers met 2 brengkinderen samen op een dagdeel worden ingeroosterd zolang er maar niet meer dan 11 kinderen op de groep zijn én er niet meer dan 7 brengkinderen staan ingeroosterd.
- De vrijwilliger en/of stagiaire zijn extra handen en zij staan niet alleen op de groep. De draaiouders hebben de verantwoordelijkheid. Hierdoor is er extra ruimte voor persoonlijke aandacht voor de kinderen.
- Bij het inroosteren houden we rekening met de wettelijke vereisten van de beroepskracht-kind ratio. Tussen 8.00u en 8.30u wordt hiervan afgeweken. De inloop en uitloop van ouders die hun kind komen brengen geldt dan als tweede paar ogen en oren. Incidenteel kan het wel eens voorkomen dat een draaiouder 's ochtends later aanwezig is of 's avonds eerder weg moet. In voorkomende gevallen wordt er tussen 8.30u en 9.00u en tussen 17.30u en 18.00u afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Tot slot kan het incidenteel voorkomen dat er tijdens de overdracht, dus tussen 12.30u en 14.00u wordt afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Tussen 9.00u en 12.30u en tussen 14.00u en 17.30u wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.
- Het is toegestaan om twee kinderen (broertjes/zusjes) met een keer draaien op zes dagdelen in te roosteren. Gezamenlijk mogen ze niet meer dan 4 ochtenden bezetten, uitgezonderd de draaiochtend.
- Een onervaren draaier, draait altijd met een ervaren draaier (>6m na inwerken).

- 1 van de 2 draaiers moet een geldig EHBO-diploma hebben.
- Draaien met 3 eigen kinderen is een uitzonderlijke situatie maar niet onvoorstelbaar. In principe is het niet mogelijk om meer dan 2 eigen kinderen mee te nemen op het draaidagdeel omdat we dan in de knel komen met brengplekken en maximum aantal kinderen. Niettemin is het mogelijk wanneer de draaiouder voor één eigen kind op het draaidagdeel een betaalde brengplek afneemt.

### **Vaste en flexibele opvang**

- Als een ouderstel 2 draaidiensten per week op zich neemt, mag het kind of hun kinderen tot maximaal 8 vaste dagdelen per week naar de Oase worden gebracht, en daarnaast 2 vaste dagdelen per week samen met zijn of haar of hun ouders op De Oase zijn.
- De Oase biedt ouders de mogelijkheid tot het afnemen van incidenteel extra dagdelen boven het maximum aantal te brengen dagdelen (4 per draaidagdeel), mits er ruimte in het rooster is en er wordt voldaan aan de eisen die aan de ouder-kind ratio zijn gesteld.
- Ouders kunnen ook incidenteel dagdelen ruilen. Ook dit is alleen mogelijk als de samenstelling van de groep dit toelaat. Als dit niet het geval is, wijst de roostercommissie het verzoek van de ouder af.

### **Ruilen**

- Stel je mededraaiers op de hoogte.
- Let erop dat er niet teveel kinderen op een dagdeel terecht komen. (bijvoorbeeld als je twee kinderen meeneemt die geen plekje hebben op het dagdeel).
- Geef door of degene die voor je invalt 's morgens moet openen of niet.
- Let op dat er per dagdeel in ieder geval een ervaren draaier is, met EHBO diploma.

### **Inhalen gemiste brengdagdelen**

Gemiste brengdagdelen door overmachtsituaties (bijvoorbeeld ziekte) kunnen binnen 4 weken (28 dagen) worden ingehaald, mits hier ruimte voor is binnen het rooster. De brengouder communiceert hierover met de roostercommissie en de penningmeester. Bij vakantie kan je brengdagdeel niet worden ingehaald.

### **Interne wens- en wachtlijst**

Het is belangrijk om bij een zwangerschap na drie maanden je nog ongebooren kind op de interne wachtlijst in te schrijven.

Als er voor een dagdeel geen brengplekken meer vrij zijn en je wil je kind dan brengen, komt deze op de wachtlijst.

Als er brengwensen zijn voor de toekomst (bijvoorbeeld over x maanden wil ik mijn (ongeboren) kind op een bepaald dagdeel brengen) komen deze op de wenslijst. De

roostermaker streeft ernaar om hierover maximaal 2 maanden van te voren duidelijkheid te verschaffen. Hoe eerder ouders hun schuif- en brengwensen doorgeven, hoe beter de roostermaker hiermee rekening kan houden. Echter, dit biedt geen garanties voor plaatsing op het gewenste dagdeel.

Het is belangrijk om te beseffen dat een plek op de wenslijst tot plaatsing of een schuifwens van een (volgende) kind geen garantie biedt.

### **Schuifwensen**

Als nieuwkomer begin je waarschijnlijk op dagdelen die op dat moment vrij zijn. Misschien zijn dat niet direct de dagdelen van je voorkeur. Het is dus zinvol om direct vanaf het begin aan de roostermaker door te geven wat je wensen zijn ten aanzien van je dagdelen. De naam van je kind komt dan op de schuifwensen lijst. Dit houdt in dat je kind geplaatst wordt zodra er een plaatsje vrijkomt op het door jou gewenste dagdeel en er geen wachtende voor je zijn.

### **Extra draaien bij gaten in het rooster**

Wanneer er gaten ontstaan in het rooster, bijvoorbeeld door een tekort aan draaiers of door ouderschapsverlof, zijn alle draaiers om de beurt aan de beurt om een gat op te vullen. De roostermaker deelt draaiers één voor één in totdat alle draaiers aan de beurt zijn geweest en houdt hier een lijst van "extra draaibeurten" van bij zodat voor iedereen transparant zichtbaar is wie wanneer extra heeft gedraaid. De lijst van "extra draaibeurten" wordt tot 6 maanden terug bijgehouden, daarna vallen de extra gedraaide dagdelen weg. Voor draaiers is het mogelijk om zich proactief aan te melden om een gat in het rooster te vullen. Wanneer iemand een draaigat vult op een dagdeel dat zijn of haar kind staat ingeroosterd, is het mogelijk om binnen 4 weken (28 dagen) het kind een dagdeel extra te brengen. De brengouder communiceert hierover met de roostercommissie en de penningmeester. Bij dit alles staat de continuïteit van het rooster van De Oase voorop.

Bij het vullen van gaten in het rooster hanteert de roostercommissie de volgende procedure: eerst vrijwilligers, daarna draaiers met een negatief draaisaldo, daarna draaiers met neutraal draaisaldo, daarna draaiers met positief draaisaldo.

### **Oudere broers en zussen**

Kinderen die niet op het kinderdagverblijf zitten, mogen niet meekomen op een dagdeel, ook niet in de vakanties. Oudere broers en zussen mogen in het uiterste geval (als De Oase anders niet open kan) en in overleg met de draaicoördinator en de mededraaiers en mits het aantal kinderen de norm niet overschrijdt worden meegenomen.

### Tips voor draaiers

- Zie op het rooster of je een vroege of late dienst hebt in de ochtend en zorg dat je op tijd bent.
- Zorg zelf tijdig voor een vervanger als je verhinderd bent en communiceer dit met de andere draaier(s) en de roostercommissie.
- Draaier 1 (of bij 3 draaiers: draaier 1 en 2) start om 8:00 uur tot 13:00 uur. Draaier 2 (of bij 3 draaiers: draaier 3) start om 8:30 tot 13:30 uur.
- Mocht er in het eerste half uur een calamiteit voordoen dan kan draaier 2 en/of 112 gebeld worden.
- De tijd tussen 13.00 en 13.30 uur wordt gebruikt om de kinderen te bespreken en belangrijke zaken uit te wisselen tussen ochtend- en middagploeg en een goede overdracht te realiseren.

## 5.2 Plaatsing

### Plaatsen

De intakecommissie (IC) is verantwoordelijk voor het aantrekken van externe kinderen en zorgt er in overleg met de roostercommissie voor dat dit volgens onderstaande afspraken geschiedt. Bij het vrijkomen van dagdelen gelden de volgende regels voor het invullen met daarbij de kanttekening dat de continuïteit van De Oase voorop staat:

- Eerst: is er een draaidagdeel vrij? Dan wordt een nieuwe ouder aangetrokken.
- Dan: wordt gekeken naar de wensen die intern leven. Indien mogelijk verschuiven interne ouders naar de gewenste dagdelen. Ouders die minder dan vijf dagdelen brengen krijgen voorrang voor krijgen van extra dagdelen.
- Zijn er nog steeds zeker drie dagdelen vrij? Dan krijgt de ouder die bovenaan de externe wachtlijst staat een draaidag en minstens twee brengdagdelen aangeboden. Wanneer de groepssamenstelling vraagt om een meer evenwichtige verdeling van leeftijden, dan krijgen nieuwe ouders met kinderen in deze leeftijdscategorie voorrang op de externe wachtlijst. Als er meer ouders op de wachtlijst staan met kinderen in een leeftijd die bijdragen aan een meer evenwichtige leeftijdssamenstelling, dan krijgt degene met de langste inschrijftijd voorrang.
- Een kind kan geplaatst worden vanaf 3 maanden.

Tweede of volgende kind:

- Tweede (of volgende) kinderen mogen meekomen met de draaier op zijn of haar draaidag. Lukt dat niet dan kan in overleg met de roostermaker naar een oplossing worden gezocht. Als ook dat niet lukt, moet de ouder andere opvang buiten de Oase regelen.
- Een tweede kind kan vanaf zes weken meedraaien met de ouder.

### **Algemene regels met betrekking tot het rooster**

- Kinderen moeten minimaal twee dagdelen worden gebracht, in overleg met de roostermaker. Ieder kind komt tenminste 1 hele dag en kan daarnaast nog twee andere dagdelen worden gebracht.
- Het is toegestaan om twee kinderen (broertjes/zusjes) met één keer draaien op zes dagdelen in te roosteren. Gezamenlijk mogen ze niet meer dan 4 ochtenden bezetten. Uitzondering: tweede kinderen jonger dan twaalf maanden mogen het draaidagdeel van hun vader of moeder mee komen.
- De roostermaker streeft ernaar om maximaal 1 wenkind per dagdeel in te roosteren. Lukt dit niet, dan geldt een maximum van 2 wenkinderen per dagdeel.
- Een kind mag op de Oase blijven totdat het 4 jaar oud is. Na een besluit van de Algemene Vergadering kan het kind een wachttijd, totdat het op de basisschool terecht kan, op de Oase overbruggen.
- De roostermaker voert bovenstaande regels naar beste kunnen uit. Het rooster is in zijn/haar beheer, andere versies zijn niet geldig.
- De roostermaker legt eventuele wijzigingen in de regels voor ter goedkeuring aan de algemene vergadering.
- Wanneer er uitzonderingen worden gemaakt op de regels, gebeurt dit altijd in overleg met de intakecommissie en de algemene commissie, en zo nodig tijdens de algemene vergadering.
- Tot de daadwerkelijke datum van plaatsing op een dagdeel kunnen ouders geen dagdelen claimen. Alle besprekingen met de roostermaker zijn onder voorbehoud, tot het nieuwe rooster in gaat.

### **Procedure nieuwe leden**

Als een nieuwe lid bij de Oase wordt toegelaten, stuurt de intake commissie een korte mail naar de ouders lijst. In deze mail staat de volgende informatie:

- Wie er wordt toegelaten (namen van ouders en kind, leeftijd van kind)
- Op welke dagdelen wordt het nieuwe kind gebracht, op welk dagdeel draait de nieuwe ouder
- Wat zijn de wensen van de nieuwe ouders voor de toekomst
- Zijn er bijzondere afspraken gemaakt (bijv. afname dagdelen, lengte afnameperiode, vakanties etc.)

Ouders die bezwaar hebben tegen het toelaten van dit nieuwe lid mogen binnen 3 dagen een veto uitspreken door een mail naar de voorzitter van de intake commissie te sturen. Als een derde of meer van de huidige ouders een veto uitspreekt, mag het nieuwe lid niet worden toegelaten.

### Spelregels wachtlijsten

De roostermaker vult vrijgekomen dagdelen volgens onderstaande volgorde op met daarbij de kanttekening dat de continuïteit van De Oase voorop staat:

1. Schuifwensenlijst
2. Uitbreiding geplaatste kinderen
3. Interne wachtlijst (broertjes/zusjes)
4. Externe wachtlijst

Overige afspraken:

- Verzoeken moeten per e-mail verstuurd naar de rooster commissie. Dit ter bevordering van transparantie en objectiviteit. Mondeling afspraken worden niet gehonoreerd.
- Om het werkbaar te houden voor alle andere ouders op de mindere geprioriteerde wachtlijsten is er een 2 maanden aanloop periode, dit is ook conform het financiële beleid omtrent facturatie. Een last minute wens op een hogere geprioriteerde lijst krijgt geen voorrang op een wens op een mindere geprioriteerde lijst die al meer dan 2 maanden aangegeven is en binnen 2 maanden in vervulling gaat.
- Het is belangrijk om bij een zwangerschap na 12 weken je nog ongeborn kind op de interne wachtlijst in te schrijven.
- Alle interne verzoeken: schuifwensen, uitbreiding geplaatste kinderen en aankomende broertjes en zusjes hebben voorrang over het externe wachtlijst. Externen worden pas intern op het moment dat zij volwaardig lid worden van De Oase. Vanaf dat moment hebben ze dezelfde rechten wat betreft de wachtlijst.
- Als nieuwkomer begin je waarschijnlijk op dagdelen die op dat moment vrij zijn. Misschien zijn dat niet direct de dagdelen van je voorkeur. Het is dus zinvol om direct vanaf het begin aan de roostermaker door te geven wat je wensen zijn ten aanzien van je dagdelen. De naam van je kind komt dan op de schuifwensen lijst. Dit houdt in dat je kind geplaatst wordt zodra er een plaatsje vrijkomt op het door jou gewenste dagdeel en er geen wachtende voor je zijn.

### 5.3 Zomerooster

In de maanden juli en augustus draait de Oase tijdens de schoolvakantie indien daar behoefte aan is een zomerooster. Dat houdt in dat er een rooster gevormd wordt dat geheel los staat van het reguliere rooster. Het zomerooster wordt helemaal bepaald door de inschrijvingen op lijsten die voor deze gelegenheid worden ingevuld. De spelregels voor het zomerooster staan hieronder:

#### Inschrijven

Je mag aan het zomerooster meedoen, het hoeft niet. Stel dat je 6 weken op vakantie wilt gaan of een tijdje weg wilt zijn van de Oase, dan kan dat. Je schrijft je gewoon niet in en je draait weer gewoon zoals altijd als de periode van het

zomerrooster is verlopen. Je kunt natuurlijk ook paar weken komen en een paar weken niet. Dan moet je wel inschrijven. Je betaalt gedurende het hele zomerrooster, ongeacht hoeveel gebruik je hiervan maakt.

Je mag in principe inschrijven op alle dagdelen die je wenst voor je kind(eren). Je mag ze dus ook inschrijven op dagdelen waar het tijdens het gewone rooster niet zit. Bovendien mag je op net zoveel dagdelen inschrijven als je wilt (dus van 0 t/m 10 dagdelen per week). Je moet dan natuurlijk ook meer draaien. (lees draaiverhoudingen).

Als er op een dagdeel meer dan 12 kinderen worden ingeschreven, dan hebben de kinderen die normaal in het vaste rooster op dat dagdeel zitten voorrang.

#### Draaiverhoudingen

Omdat de bezettingsgraad tijdens het zomerrooster lager is dan normaal en ook omdat er minder vrijwilligers meedraaien, zal je in de regel vaker moeten draaien dan tijdens het gewone rooster. Tijdens het gewone rooster mag je je kind maximaal 5 dagdelen per week brengen, waarvan je er een draait. Bij het zomerrooster zal dat ongeveer uitkomen op 3,5 keer brengen, waarvan je een keer draait. iets ongunstiger dus.

Bij ouders met 2 kinderen op de Oase, tellen de kinderen samen voor 1,5 kind. 2 kinderen brengen telt voor 1,5 dagdeel, 2 kinderen 2 keer brengen telt voor 3 dagdelen, enz. Zo pakt het zomerrooster minder ongunstig uit voor deze ouders.

Je mag zelf invullen wanneer je wilt draaien. Als je uitgaat van ongeveer 1 keer draaien op 3,5 keer brengen, kan je zelf een beetje een schatting maken van het aantal keren dat je in totaal moet draaien. (Zie tabel voor grensgevallen. Er wordt uitgegaan van het schema) Je mag die "draaikers" naar eigen voorkeur indelen en naar wens verdelen over de verschillende weken. Met andere woorden: ie hoeft niet per se iedere week een keer te draaien. Je kunt ook al je draaibeurten in een week doen.

Als er op een dagdeel minder dan 5 kinderen zijn ingeschreven, dan gaat dat dagdeel niet door. Oase is dan dicht. Verder moet er minimaal 1 draaier (ouder) zijn op de 4 kinderen.

#### Voorlopig zomerrooster

Op basis van de intekenlijsten wordt er een voorlopig zomerrooster gemaakt dat aan alle deelnemers wordt uitgedeeld. Er is dan ook uitgerekend hoe de verhouding tussen draaien en brengen precies uitvalt. Op het voorlopige rooster kun je nagaan hoe vaak ie zult draaien.



Een kind	
Aantal keren brengen	Aantal keren draaien
1 tot 3 x	1 x
4 tot 7 x	2 x
8 tot 10 X	3 x
11 tot 14 x	4 x
15 tot 17 x	5 x
18 tot 21 x	6 x
22 tot 24 x	7 x
25 tot 28 x	8 x
29 tot 31 x	9 x
32 tot 35 x	10 x
36 tot 38 x	11 x
39 tot 42 x	12 x

Twee kinderen	
Aantal keren brengen	Aantal keren draaien
6 tot 10 x	2 x
11 tot 14 x	3 x
15 tot 19 x	4 x
20 tot 24 x	5 x
25 tot 29 x	6 x
30 tot 34 x	7 x
35 tot 39 x	8 x
40 tot 44 x	9 x
45 tot 49 x	10 x
50 tot 54 x	11 x
55 tot 59 x	12 x
60 tot 64 x	13 x

#### Zomerroosterbijeenkomst

Tijdens een zomerroosterbijeenkomst wordt het voorlopige zomerrooster met alle deelnemers besproken en wordt vervolgens het definitieve rooster opgemaakt. Dit wordt gedaan door een zomerrooster coördinator. Deze bijeenkomst is verplicht en heel belangrijk als je meedoet aan het zomerrooster. Want op deze avond kan er nog het een en ander veranderen:

- Het kan bijvoorbeeld zijn dat iemand zijn/haar kind inschrijft op een dagdeel waar oorspronkelijk maar vijf kinderen ingeschreven waren. Dat dagdeel kan dan toch nog doorgaan.

- Het kan ook zijn dat iemand zijn/haar kind terugtrekt van een dagdeel met zes ingeschreven kinderen, waardoor de Oase op dat deel gesloten is.
- Bovendien worden lege plaatsen van de draaiers ingevuld. In het conceptrooster staat aangegeven waar nog draaiers nodig zijn. Mensen die onvoldoende draaibeurten hebben ingevuld, kunnen dit als nog doen.

## 5.4 Ouderschapsverlofregeling

De Oase kent de volgende ouderschapsverlofregeling:

Voor de periode enkele weken voor tot enkele weken na de uiterekende datum krijgen vrouwelijke draaiers die een kind krijgen recht op 8 dagdelen ouderschapsverlof (of 16 wanneer iemand structureel 2 dagdelen per week draait), mannelijke draaiers ontvangen 2 dagdelen ouderschapsverlof cadeau (of 4 wanneer iemand structureel 2 dagdelen per week draait) die door de overige draaiers worden ingevuld. Het vullen van de ontstane gaten in het rooster door de roostercommissie gebeurt op basis van de lijst "extra draaibeurten". Mochten er tegelijk 3 of meer stellen zwanger zijn wordt gekeken of deze regel haalbaar is. Dat wil zeggen of de andere ouders in staat zijn de draaibeurten op te vangen. Mocht dat niet het geval zijn zouden we de debet / credit methode van het zomerrooster kunnen hanteren.

Voor de overige dagdelen die vallen in het ouderschapsverlof moet de betreffende draaier vervanging regelen van de andere draaiers op de Oase. Uitgangspunt is dat er teruggedraaid moet worden voor die dagdelen, tenzij de betreffende draaier aangeeft dat dit niet hoeft.

Onderling bepalen de draaiers die in een jaar ouderschapsverlof willen nemen wie de verantwoordelijkheid op zich neemt om een adequaat en up-to-date zwangerschapsoverzicht te maken. Dit ouderschapsverlof moet helder maken wanneer het ouderschapsverlof ingaat, en tot wanneer het duurt, wie wanneer draait en teruggedraait en wie de vier Oase dagdelen moeten invullen. De draaier die met zwangerschapsverlof gaat is zelf verantwoordelijk om de vervanging te regelen en door te geven aan degene die het ouderschapsverlof bijhoudt.

Mocht er niets doorgegeven worden dan zal de betreffende draaier gewoon ingedeeld worden in het rooster.

De momenten waartussen het zwangerschapsverlof genoten kan worden, worden bepaald door de momenten zoals deze in de wettelijke regeling van het zwangerschapsverlof (wet arbeid en zorg) opgenomen zijn.

## 6. Stage beleid

OPC de Oase heeft als neven doel een functie als opleidingsinstituut: een leerplaats voor de beroepspraktijkvorming. Daarom zijn bij de Oase stagiaires van de opleiding Dienstverlening Helpende Zorg & Welzijn en vergelijkbare opleidingen welkom. De Oase beschouwt het in de praktijk opleiden van toekomstige helpenden als een verantwoordelijkheid. Leren in de praktijk, dus in het werkveld, maakt een belangrijk deel uit van de opleiding. Het is dus noodzakelijk dat het opleiden een vaste centrale plaats heeft op de werkvloer. Een goede leeromgeving bij een erkend kinderdagverblijf is belangrijk om toekomstige medewerkers in de kinderopvang de kans te geven verder te leren en te groeien.

Voor de begeleiding van stagiaires heeft OPC de Oase een stagiaire commissie. Deze commissie draagt zorg voor het voorbereiden en begeleiden van de stages. Vanuit de commissie is een stage beleid ontwikkeld. Dit beleid is hieronder uitgewerkt in een handleiding.

### 6.1 De verschillende partijen

#### *Samenwerkingsorganisaties Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)*

OPC de Oase heeft in 2018 van de SBB de erkenning gekregen voor de volgende opleidingen:

- Assistent dienstverlening en zorg (MBO niveau 1)
- Helpende zorg en welzijn (MBO niveau 2)

#### *De onderwijsinstelling*

De onderwijsinstelling is (meestal) het ROC in Utrecht.

#### *De stagiaire*

De stagiaire komt van een van de bovenstaande opleidingen. De stagiaire start na een positief intake gesprek met de praktijk opleider en een draaiouder. Dit wordt verder beschreven in paragraaf 2.

#### *Een praktijkopleider*

De praktijkopleider is een van de ouders van de Oase met een pedagogische achtergrond.

De praktijkopleider houdt zich bezig met het 'leren in de praktijk'. Deze heeft geen direct begeleidingstaken m.b.t. de student, maar richt zich puur op het totale leerproces. Hij/zij heeft contact met de school, plaatst studenten (BOL en BBL) binnen de organisatie en zorgt ervoor dat de ontwikkelingen die gaande zijn, handen en voeten krijgen binnen de stichting. De praktijkopleider is het aanspreekpunt voor de werkbegeleiders. Ook voert de praktijkopleider 1 keer in de maand een gesprek

met de stagiaire en de werkbegeleider. De praktijkopleider beoordeeld de examenopdrachten.

### **De draai-ouder / stagebegeleider van de dag**

De draaiouder werkt op dezelfde dag als de stagiaire. De stagiaire overlegt met de draai-ouder welke taken en processen er die dag gedaan kunnen worden. Deze werkprocessen zijn te vinden in de werkmap van de stagiaire.

## **6.2 Voorbereiding van de stage**

### **Contact met de onderwijsinstelling**

De praktijkopleider van de Oase heeft aan het begin en eind van elke stageperiode contact met de opleiding. Tussentijds is er contact om de voortgang te bespreken.

De student krijgt een vaste praktijkopleider van de Oase toegewezen. Dit is een van de ouders van de Oase met een pedagogische achtergrond. In het startgesprek met de praktijkopleider worden leerdoelen en plannen opgesteld aan de hand van de werkmap van de student. Hierin worden de kerntaken en werkprocessen doorgenomen. Dit alles wordt kortgesloten met de loopbaanbegeleider (van de onderwijsinstelling) van de student.

### **Voorwaarden**

De stagiaire mag pas aan de stage beginnen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De student heeft een goed intakegesprek gevoerd
- De student een VOG heeft aangevraagd en kan overleggen
- De praktijkovereenkomst is getekend

### **Praktijkovereenkomst**

De afspraken over de stage worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de onderwijsinstelling, de Oase en de stagiaire. De overeenkomst wordt opgesteld door de onderwijsinstelling. Alle exemplaren worden ondertekend door de betrokken partijen. De stagiaire zorgt ervoor dat alle partijen één ondertekend exemplaar in hun bezit hebben.

De overeenkomst regelt de rechten en verplichtingen van partijen en omvat zaken als: de duur van de overeenkomst, de omvang van de stage, de begeleiding van de stagiaire en de beoordeling van de beroepsvaardigheden. In de overeenkomst is tevens vermeld wanneer en de wijze waarop de overeenkomst voortijdig kan worden ontbonden.

### **Begeleiding tijdens de stage**

Om gedurende de stage zo goed mogelijk te leren, werken de stagiaires aan de hand van een BPV-werkboek of lijsten met kerntaken en bijbehorende werkprocessen. De

gekozen werkvorm kan per opleiding verschillen. Bij het leren in de praktijk wordt de stagiaire tijdens de stage begeleid door de praktijkopleider en de draai-ouder van de Oase. De praktijkopleider bespreekt minimaal een keer in de maand de voortgang van de stagiaire met de draaier en de stagiaire. Op school wordt de stagiaire ondersteund door de BPV-docent. Hij of zij bezoekt de Oase en stelt de praktijkopleider van de Oase op de hoogte van het verloop van het bezoek. De Oase als leerbedrijf en de BPV-docent werken samen aan een zo optimaal mogelijke ondersteuning van de stagiaire tijdens de stage.

### **Contact met de student**

De praktijkbegeleider heeft op verschillende momenten contact met de student.

#### Aan het begin van de stageperiode

- Organiseert het leerproces van de deelnemer in de praktijk
- Voert met de deelnemer het selectiegesprek
- Maakt een inwerkprogramma
- Stelt de beginsituatie en leerbehoefte van de deelnemer vast
- Bepaalt in overleg met de deelnemer de leeractiviteiten
- Stelt een praktijkleerplan op

#### Tijdens de stageperiode

- Onderhoudt contacten met de praktijkbegeleider en de opleidingsadviseur
- Leidt de deelnemer op in de praktijk
- Leidt de deelnemer op de werkvloer op
- Bewaakt en stuurt het leerproces van de deelnemer
- Voert begeleidings- of voortgangsgesprekken met de student
- Beoordeelt de voortgang in het leerproces van de student

#### Aan het einde van de stageperiode

- Evalueert de stage-periode

### **Werkzaamheden en Oefenopdrachten**

De stagiaire heeft een BPV werkmap met leerwerkplannen. Hierin staan de werkzaamheden beschreven die de student zal gaan oefenen, te weten<sup>3</sup>:

- Bereidt werkzaamheden voor
- Maakt ruimtes gebruiksklaar
- Treedt op als aanspreekpunt
- Voert eenvoudige administratieve handelingen uit

---

<sup>3</sup> De werkzaamheden kunnen verschillen per opleiding en zijn afhankelijk van het niveau van de opleiding. De specifieke werkzaamheden zijn opgenomen in de BPV werkmap van de stagiaire.

- Assisteert bij voorraadbeheer
- Draagt bij aan een veilige situatie
- Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit
- Evalueert werkzaamheden

De stagiaire maakt gebruik van de planningsformulieren om deze oefenopdrachten uit te voeren. Bij het startgesprek met de stagebegeleider worden deze formulieren gebruikt.

### **Voortgang van de stage**

Na een goed verlopen intakegesprek start de student met een proeftijd van 4 weken. De structuur wordt geboden door de planning van de werkprocessen en de opdrachten uit de BPV werkmap. Daarnaast wordt er ook een schriftje bijgehouden met evaluaties van de student en draaiers van die dag. Hierin reflecteert de student zijn of haar functioneren. Tips en tops worden beschreven. Omdat de student met verschillende ouders (draaiers) werkt geeft dit de mogelijkheid om te leren van verschillende ouders.

### **6.3 Algemene afspraken met de Oase**

De volgende afspraken gelden voor stagiaires op de Oase. Deze zijn ook vastgelegd in de praktijkovereenkomst.

#### **Werktijden en Dagdeelploeg**

Werktijden van stagiaires zijn in principe van te voren overlegd met de stagiairebegeleider. Er zijn twee mogelijkheden:

- Stagiaire die in één dagdeel komt: start- en eindtijd is gelijk aan draaiouders;
- Stagiaire die een hele dag komt: start- en eindtijd wordt in overleg met stagiairecoördinator overeengekomen.

Iedere stagiaire die stage loopt wordt in overleg met de roostercommissie ingeroosterd voor tenminste één vast dagdeel gedurende een aaneengesloten periode van minimaal zes maanden. Stagiaires kunnen geplaatst worden op een dagdeel waar 2 ouders draaien, bij een maximaal kind bezetting van 12.

Ouders en stagiaires zorgen er in onderling overleg en op basis van gelijkwaardigheid voor dat het werk uitgevoerd wordt.

#### **Verantwoordelijkheid**

Binnen de dagdeelploeg dragen de ouders de eindverantwoordelijkheid. In de praktijk betekent dit het volgende:

Een stagiaire mag niet als enige volwassene met een paar kinderen op de Oase worden achtergelaten. Voorbeeld: twee ouders gaan met acht kinderen naar een

speeltuin en laten een stagiaire met twee slapende kinderen achter op de Oase. Dit mag niet.

Een stagiaire mag niet alleen met een paar kinderen weg, bijvoorbeeld naar een winkel of speeltuin.

Stagiaires mogen de Oase niet openen of sluiten. Ze zijn niet verantwoordelijk als de Oase te laat open gaat of niet goed is afgesloten. Ze hebben dan ook geen sleutel.

Als stagiaires een kind verzorgen, zoals verschonen of in bed leggen, doen zij dit altijd in het bijzijn van een draai ouder.

Stagiaires maken geen foto's van de kinderen.

### **Ziekteverzuim en verhindering**

Voor stagiaires geldt een afwijkende regeling dan voor draaiouders. Draaiouders zijn te allen tijde verplicht te zorgen voor vervanging. Stagiaires zijn niet verplicht te zorgen voor vervanging en stagiaires zijn ook niet verplicht om een dagdeel in te halen. Wel dient de stagiaire zich van tevoren af te melden bij de praktijkopleider en de draaiouders van het desbetreffende dagdeel.

### **Zomerrooster**

In de maanden juli en augustus kan er op een vooraf opgegeven periode van 6 weken een zomerrooster op de Oase gelden.

### **Vakanties**

Buiten het zomerrooster en in sommige gevallen rond Kerst en Oud & Nieuw (wordt ieder jaar opnieuw bepaald of we open zijn of niet) kent de Oase geen vakanties. Wie tussendoor op vakantie gaat, moet dit van te voren doorgeven aan de praktijkopleider. Hierbij geldt dan de regeling zoals bij ziekte.

De Oase kent wel collectieve sluitingsdagen die in een jaarrooster worden vastgelegd. Hierbij moet je denken aan Pasen, Hemelvaartsdag, Koningsdag, etc. De stagiaire bespreekt eventuele vakantiedagen met de praktijkopleider.

### **Verzekering**

De Oase heeft een ongevallenverzekering voor de stagiaires op het moment van stage lopen. Ook kent de Oase een aansprakelijkheidsverzekering.

### **Declaraties & vergoedingen**

Stagiaires mogen de kosten van de verklaring omtrent gedrag en reiskosten declareren bij de financiële commissie. Beiden gaan via de praktijkopleider.

### **Festiviteiten**

Bij alle festiviteiten die de Oase organiseert, zoals Sinterklaas, Nieuwjaarsborrel, zomerkamp, etc. zijn de stagiaires welkom. De praktijkopleider zorgt ervoor dat de stagiaires hier voor uitgenodigd worden.



## 7. Afspraken, protocollen en reglementen

In dit hoofdstuk worden de volgende afspraken, protocollen en reglementen besproken:

a. Richtlijnen dagindeling .....	58
b. Schoonmaak & hygiëne .....	62
c. Zindelijkheidsbeleid .....	66
d. Huisregels .....	66
e. Luizenprotocol .....	67
f. Protocol Veilig slapen .....	70
g. Protocol geneesmiddelenverstrekking .....	77
h. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling .....	81
i. RIE veiligheidsmanagement & gezondheidsmanagement .....	81

### **a. Richtlijnen dagindeling**

De dagindeling verloopt volgens een vast patroon. De kinderen weten hierdoor wat ze kunnen verwachten. Dit geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen.

#### **Breng- en haaltijden**

Ochtend brengen: 08:00 - 09:30

Om 09:30 uur zijn alle kinderen gebracht of afgemeld

Ochtend halen: tot 13:00 uur

Middag brengen: 12:45 - 13:15

Om 13:15 uur zijn alle kinderen gebracht of afgemeld

Middag halen: tot 18:00 uur

Om 18:00 uur zijn alle kinderen opgehaald

#### **Algemene aandachtspunten**

- Voor elk kind dient er een actuele mijlpalenlijst op de Oase aanwezig te zijn. Tevens dient de kaart van het betreffende kind in de paniekmap (in de BHV doos) actuele gegevens te bevatten. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om ervoor te zorgen dat deze mijlpalenlijst actueel is.
- Wanneer een kind ziek is, wordt er contact gezocht met de draaiers van het betreffende dagdeel. Afhankelijk van de aard en ernst van de ziekte kan een kind in overleg met de draaiers gebracht worden. Besmettingsgevaar, van welke aard dan ook (dus ook luizen, schimmels, e.d.), wordt op een dusdanige wijze vermeld dat ieder lid van de Oase hiervan op de hoogte kan zijn. (via email én op de deur) Voor het overige ziektebeleid hanteren we de richtlijnen van de GG&GD.

#### **Aandachtspunten voor de ouders**

- Brood + fruit in de koelkast leggen met de naam op de broodtrommel of broodzak.
- Een tas met schone kleren (en luiers) wordt in het kindvak in de natte ruimte gelegd. Ouders zijn er zelf verantwoordelijk voor dat er voldoende luiers en luierdoekjes in het kindvak zijn.
- Kinderen spelen niet met eigen speelgoed in de speelzaal. Persoonlijke bezittingen in de kindervakken leggen.
- Noteer gewenste slaaptijd en bijzonderheden over je kind op de daglijst.
- Als een kind niet komt moet dit tijdig ('s morgens tot 09:30 uur en 's middags tot 13:15 uur) en telefonisch aan de draaiers op het desbetreffende dagdeel gemeld worden.

- Als een kind wordt opgehaald door iemand die op het dagdeel niet bekend is, moet dit vooraf gemeld worden aan de draaiers van het desbetreffende dagdeel.

### **Draaitijden**

Ochtend, vroege dienst:	08:00 - 13:00 uur
Ochtend, late dienst:	08:30 - 13:30 uur
Ochtend vrijwilligers:	09:00 - 13:00 uur (of in overleg met de draaiers van het dagdeel)
Overdracht:	13:00 - 13:30 uur
Middag dienst:	13:00 - 18:00 uur
Middag vrijwilligers:	13:00 - 17:00 uur (of in overleg met je dagdeel)

### **Aandachtspunten voor de draaiers**

- Zie op het rooster of je een vroege of late dienst hebt in de ochtend.
- Zorg dat je op tijd bent.
- Zorg zelf tijdig voor een vervanger als je verhinderd bent en communiceer dit met de andere draaier(s) en de roostercommissie.
- De tijd tussen 13.00 en 13.30 uur wordt gebruikt om de kinderen te bespreken en belangrijke zaken uit te wisselen tussen ochtend- en middagploeg en een goede overdracht te realiseren.
- Er wordt per kind minimaal bijgehouden wat en of er gegeten, gedronken, geslapen, verschoond is. (opschrijven op daglijst)
- Elk dagdeel schrijft aan het eind van de ochtend/middag als het kan iets over een kind in het kinderschrift. Schrijf over elk kind welk gedrag het vertoont, welke activiteiten het onderneemt, bijzonderheden en opvallende zaken. De informatie in dit schrift vormt een bron van informatie voor de andere draaiers (hoe doet het kind het op andere dagdelen?), voor de ouders (hoe gaat het met hem/haar?) en voor de kindervergaderingen het schrijven van een verslag per kind.

### **Eten en drinken**

Ochtend:	09:30 uur Fruit (fruithapje voor de kleintjes) met thee of water.
	11.30 uur Brood met water of sap.
Middag:	14:30 uur Brood met water of sap.
	16:00 uur Fruit (fruithapje voor de kleintjes) met thee of water.

- De Oase zorgt voor koffie en thee. De kinderen nemen zelf boterhammen en fruit mee.
- Drinken (water) naar behoefte tussendoor.
- Zorg ervoor dat je op een dagdeel in ieder geval twee keer drinken aanbiedt.
- Tijdens het eten en drinken moet iedereen zitten, er mag niemand met eten rondlopen.
- Handen wassen voor en na het eten.
- Lege broodtrommels en -zakjes gaan in de kindvakjes

## Dagindeling

In het algemeen:

- Vrij spel activiteiten kunnen worden afgewisseld met gerichte activiteiten.
- Voor elke gezamenlijke activiteit (zoals fruit eten en brood eten) is het van belang dat je samen met de kinderen het speelgoed opruimt.

## Ochtend

<b>8:00 uur</b>	<b>Openen door draaier 1 (en 2)</b>
<b>8:30 uur</b>	Draaier 2 (of 3) aanwezig
<b>Tussen 8:00 en 9:30 uur</b>	Kinderen worden gebracht. Vrij spelen voor de kinderen: mogelijkheid om een puzzel aan te bieden, (voor)lezen, etc.
<b>9:30 uur</b>	Dagdeel begint met gezamenlijk fruit eten: let op handen wassen en liedje zingen. Eerst fruit aanbieden, daarna drinken. Na fruit eten handen en gezicht met een washand schoonmaken. Elke kind heeft zijn <u>eigen washand</u> .
<b>10:00 uur</b>	<b>WC gang/luieronde</b>
<b>10:15 uur</b>	Vrije activiteit, een gerichte activiteit of buiten spelen
<b>11:30 uur</b>	Gezamenlijk brood eten: let op handen wassen en liedje zingen. Bij voorkeur eerst brood aanbieden, daarna drinken. Na de maaltijd handen en gezicht met een washand schoonmaken. Elke kind heeft zijn <u>eigen washand</u>
<b>Rond 12:30 uur</b>	<b>WC gang/luieronde</b> + Schriften schrijven van de kinderen
<b>12:30-14:00 uur</b>	Slapen de kinderen die daar behoefte aan hebben. De andere kinderen kunnen vrij spelen of doen een activiteit

## Algemene aandachtspunten:

- Verlichting aan + ventileren (ramen open)
- Buitendeur van slot
- Bedjes indelen en opmaken
- Babyfoons aan
- Daglijst op tafel leggen
- Was draaien

- Vuilnis van sanitaire ruimte in grijze container
- Koffiezetapparaat leeghalen en schoonmaken (als gebruikt)

### Middag

<b>13:00 uur</b>	<b>Draaier 1 en 2 (en 3) arriveren. Overdracht door draaier 2 van de ochtend</b>
<b>13:00-13:30 uur</b>	Kinderen worden gebracht. Dagdeel begint met een activiteit: buiten spelen, vrij spelen of een gerichte activiteit
<b>14:30</b>	Gezamenlijk brood eten: let op handen wassen en liedje zingen. Eerst brood aanbieden, daarna drinken. Na de maaltijd handen en gezicht met een washand schoonmaken. Elke kind heeft zijn <u>eigen washand</u>
<b>15:00 uur</b>	WC gang/luieronde
<b>15:15 uur</b>	Activiteit: buiten spelen, vrij spelen of een gerichte activiteit
<b>16:00 uur</b>	Gezamenlijk fruit eten: let op handen wassen en liedje zingen. Eerst fruit aanbieden, daarna drinken. Na fruit eten handen en gezicht met een washand schoonmaken. Elke kind heeft zijn <u>eigen washand</u> .
<b>16:30 uur</b>	Activiteit: buiten spelen, vrij spelen of een gerichte activiteit
<b>17:00 uur</b>	Schriften schrijven van de kinderen
<b>Tot 18:00 uur</b>	Kunnen de kinderen worden opgehaald. Voor ouders en draaiouders is ruimte voor overdracht.

### Algemene aandachtspunten:

- Verlichting uit en ramen dichtdoen
- Deur naar slaapkamers open
- Babyfoons uitschakelen
- Buitendeur en voordeur op slot
- Vuilnis van de keuken en sanitaire ruimte in grijze container
- Koffiezetapparaat leeghalen en schoonmaken (als gebruikt)
- Koelkast checken op open etens- en drinkwaren
- Stekker van waterkoker en koffiezetapparaat uit stopcontact

## b. Schoonmaak & hygiëne

Het schoonhouden van de speelomgeving van de kinderen is een belangrijk onderdeel van het aanbieden van een veilige omgeving. Daarom is ervoor gekozen de dagelijkse schoonmaak door draaiouders te laten ondersteunen door een schoonmaakbedrijf, dat wekelijks alle schoonmaaktaken + een aantal periodieke doorloopt. Hiervoor is een schema opgesteld.

Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het op tijd vervangen van:

- spenen
- hoeslakens
- slaapzakken / lakens / dekens

Vies wasgoed gaat in de wasmand op de slaapkamergang om gewassen te worden.

### Schoonmaaktaken ochtendploeg

Gang/hal	<ul style="list-style-type: none"><li>• checken op viezigheid</li><li>• opruimen rommel</li></ul>
Natte ruimte	<ul style="list-style-type: none"><li>• Toiletten schoonmaken</li><li>• Commode + kussen reinigen</li><li>• Wastafel reinigen</li><li>• Prullenbak en luieremmer legen + reinigen</li><li>• Vervangen handdoek voor handen drogen</li><li>• Dweilen</li></ul>
Slaapkamers + halletje	<ul style="list-style-type: none"><li>• Ongebruikte matrassen rechtop</li><li>• Hoeslakens + knuffels in kindvakjes waar nodig</li><li>• Ongebruikte dekens op de plank leggen</li><li>• Ruimte checken op viezigheid</li></ul>
Keukenruimte	<ul style="list-style-type: none"><li>• Afwas en aanrecht netjes</li><li>• Was in droger</li><li>• Schone was opvouwen en terugleggen</li><li>• Wassen: check alle wasmanden</li><li>• Dweildoek en schoonmaakdoek in de was</li><li>• Ruimte checken op viezigheid</li></ul>
Grote ruimte	<ul style="list-style-type: none"><li>• Tafels afnemen</li><li>• Na elke maaltijd vegen om tafels</li><li>• Aanrecht netjes</li><li>• Opruimen voor elke maaltijd</li><li>• Kinderstoelen afnemen</li></ul>

### Schoonmaaktaken middagploeg

- |                        |  |
|------------------------|--|
| Gang/hal               | <ul style="list-style-type: none"><li>• checken op viezigheid</li><li>• opruimen rommel</li></ul>  |
| Natte ruimte           | <ul style="list-style-type: none"><li>• Toiletten schoonmaken</li><li>• Commode + kussen reinigen</li><li>• Wastafel reinigen</li><li>• Prullenbak en luieremmer legen + reinigen</li><li>• Vervangen handdoek voor handen drogen</li><li>• Dweilen</li><li>• Droger: waterreservoir legen + pluizenfilter schoonmaken</li></ul> |
| Slaapkamers + halletje | <ul style="list-style-type: none"><li>• Bedden controleren: wie blijft?</li><li>• Bedden afhalen</li><li>• Matrassen rechtop zetten</li><li>• Hoeslakens + knuffels in kindvakjes</li><li>• Dekens op de plank leggen</li><li>• Ruimte checken op viezigheid</li></ul>   |
| Keukenruimte           | <ul style="list-style-type: none"><li>• Afwas en aanrecht netjes</li><li>• Wassen: check alle wasmanden</li><li>• Schone was opvouwen en terugleggen</li><li>• Was ophangen</li><li>• Theedoek/vaatdoek vervangen</li><li>• Magnetron reinigen</li><li>• Ruimte checken op viezigheid</li></ul>                                  |
| Grote ruimte           | <ul style="list-style-type: none"><li>• Tafels afnemen</li><li>• Na elke maaltijd vegen om tafels</li><li>• Aanrecht netjes</li><li>• Opruimen voor elke maaltijd</li><li>• Kinderstoelen afnemen en op vensterbank</li><li>• Ruimte vegen</li><li>• Dweilen waar nodig</li><li>• Babymatten afnemen</li></ul>                   |

Hiernaast zijn nog enkele aanvullende taken die periodiek door draaiouders gebeuren. Hiervoor is een schema opgesteld, waarbij de draaiouders van ieder dagdeel de volgende taken voor hun rekening nemen:

<b>Maandagochtend</b>	<b>Dinsdagochtend</b>	<b>Woensdagochtend</b>	<b>Donderdagochtend</b>	<b>Vrijdagochtend</b>
-hard babyspeelgoed reinigen (elke twee weken)	-Sloffen wassen (eerste dinsdag vd maand)	- Zacht babyspeelgoed wassen (elke twee weken)	- Zacht babyspeelgoed opruimen (elke twee weken)	
<b>Maandagmiddag</b>	<b>Dinsdagmiddag</b>	<b>Woensdagmiddag</b>	<b>Donderdagmiddag</b>	<b>Vrijdagmiddag</b>
-restant hard babyspeelgoed reinigen iom ochtenddraaiers (elke twee wk)	-restant sloffen wassen iom ochtenddraaiers (eerste dinsdag van de maand)	-restant zacht babyspeelgoed wassen iom ochtenddraaiers (elke twee wk)	- Moltons wassen (baby en peuter om en om elke week)	- sluiten: stoelen op tafel

### Schoonmaken

Hieronder hoe we het schoonhouden (gebaseerd op de richtlijnen van de RIVM):

In het algemeen geldt: gebruik vooral schoon, warm water en microvezeldoekjes, te vinden in de daarvoor bedoelde schoonmaakkasten. Vaatdoekjes zijn bedoeld voor de vaat, om het aanrecht schoon te maken, het dienblad schoon te maken en koffievlekken van ons nieuwe muurtje te verwijderen.

Voor elke handeling gebruik je een nieuwe doekje (dus geen doekje gebruiken voor de babymatten die je hebt gebruikt om kruimels van de tafel te vegen). Er zijn er genoeg, dus wees niet te zuinig.

### Natte schoonmaak van oppervlakten

Gebruik niet te veel Dettol. Het is goed ontsmettend, maar doodt ook goede bacteriën. Een schone, natte microvezeldoek is vaak al voldoende om oppervlakten schoon te krijgen. Over de eigenschappen van (op een goede manier gewassen) microvezeldoekjes kun je alles lezen in de richtlijnen van de RIVM.

Bovendien zit er alcohol in Dettol wat de gezondheid van onze kinderen niet ten goede komt. Vaak is schoonmaken met een schone, natte microvezeldoek zonder reinigingsmiddel afdoende:

- de babymatten overdag. 's Avonds kan er met de Dettol sprayreiniger gewerkt worden (als de baby's weg zijn en kinderen uit de buurt).
- dit geldt ook voor de tafels en andere oppervlakten die schoongemaakt worden.
- het nieuwe speelhuis wordt alleen met schoon, warm water en een microvezeldoek schoongemaakt, dit omdat het hout niet afgesloten is en dus schoonmaakmiddelen zal opnemen.



In geval van overgeefsel, poep of bloed: altijd ontsmetten met alcohol (in EHBO-doos) en draag handschoenen!!

#### *Natte schoonmaak van vloeren:*

schoon, warm water is meestal voldoende. Zijn 's avonds alle kinderen weg en er moet echt even goed gedweild worden, doe dan een drupje van de speciale vloerreiniger die in de kast bij de wasmachines komt te staan in schoon, warm water. Instructie van onze schoonmaker: absoluut geen Dettol!!! Dit bevat alcohol en tast de bovenlaag van het linoleum aan.

#### *Droge schoonmaak van vloeren:*

wissen of vegen. Het makkelijkst is wissen als het om grote oppervlakten gaat. Bovendien is de wisser hygiënischer/stofvrijer dan een veger (dan veeg je het stof de ruimte in). Niet stofzuigen: dan blaas je aan de achterkant fijnstof de ruimte in. Als alle kinderen weg zijn, dan kan het natuurlijk wel.

#### *De natte ruimte:*

Dit is een speciaal geval dus vandaar apart in een puntje. Hier gebruik je wel Dettol ivm het extra gevaar van besmetting bij ziekte.

- de verschoonmat, het liefst na elke verschoonbeurt ontsmetten als dat kan. Omdat we handdoeken gebruiken, is dit een advies. In ieder geval 1 x per dagdeel met een schone, natte doek en Dettol reinigen.
- de wc's met een eigen doekje afnemen, ook zo vaak als mogelijk. Het liefst na elk gebruik, maar wederom is dit een advies. In ieder geval 1 x per dagdeel.
- de wastafel met een natte doek afnemen (dit geldt ook voor de kraan!)

Hieruit blijkt dat je eigenlijk 3 doekjes en 3 x schoon water nodig zou hebben voor de natte ruimte. Zeker als er veel zieken zijn, is dit geen overbodige luxe. Eventueel kun je voor wastafel en wc's hetzelfde doekje en water aanhouden, en voor de verschoonmat een andere. Maak dan wel eerst de wastafel schoon.

#### *Wassen*

Het wassen gebeurt ook volgens de richtlijnen van het RIVM, waar kan op 60 graden. Zeker als er ontlasting, urine of bloed in textiel zit, moet het op 60 graden gewassen worden. Kinderspeelgoed en andere zaken die niet op 60 graden kunnen, worden op het langst beschikbare wasprogramma op 40 graden gewassen.

## **c. Zindelijkheidsbeleid**

### **Fase 1**

- Wanneer ouders thuis oefenen met het potje en het kind ouder is dan 2 jaar, wordt het kind meegenomen op de potjes ronde). Het kind draagt in het begin nog wel een luier en draaiouders stellen zich stimulerend op
- De potjes ronde wordt opgenomen in de dagstructuur (na de maaltijden) waar bij oudere kinderen ook voor de maaltijd bij het handen wassen gevraagd worden of ze naar de WC moeten

### **Fase 2**

- Wanneer het kind thuis of op de Oase aangeeft dat het moet poepen en plassen, kan het kind zonder luier op de Oase oefenen (fase 2). Het kind wordt verder gestimuleerd en meegenomen tijdens de potjes ronde
- Wanneer het kind twee ongelukjes op een dagdeel heeft, wordt in overleg met de ouders weer een luier aangedaan en het kind meegenomen naar de potjes ronde (terug naar fase 1). In overleg met de ouders kan op een nieuw moment geprobeerd worden om weer zonder luier te oefenen

### **Fase 3**

- Kinderen mogen uiteraard op elk moment naar de WC (fase 3, het kind kan zelfstandig naar de WC), de potjes ronde dient als structuur, stimulans en om te voorkomen dat je heel vaak naar de WC moet lopen.

## **d. Huisregels**

Separate bijlage.

## e. Luizenprotocol

Op de Oase volgen wij het zgn. luizenprotocol van de GG&GD. Dit houdt in dat er een aantal luizenouders zijn aangesteld om alle kinderen op aanwezige luizen en/of neten te controleren. Kinderen die een dag niet aanwezig zijn, worden binnen 1 week op een andere dag gecontroleerd. De coördinatie hiervan ligt bij de draaicoördinator.

De controle is bedoeld ter ondersteuning van de ouders en ter voorkoming van een snelle verspreiding van de ongewenste gasten; de ouders/verzorgers zelf blijven natuurlijk zelf verantwoordelijk voor de dagelijkse controle van de kinderen.

Indien er bij een kind (vermoedelijk) neten en/of luizen zijn geconstateerd, wordt u als ouder gebeld met het verzoek uw kind te komen ophalen en het hele gezin te behandelen. Het wordt gemeld wanneer een geval van neten/luizen is geconstateerd. Alle ouders worden verzocht de kinderen de komende tijd extra goed te controleren.

Twee weken later komen de luizenouders de gehele Oase nogmaals controleren. Dit principe herhaalt zich tot de Oase vrij is bevonden van luizen en/of "levensvatbare" neten.

### Algemene informatie

#### *Wat is hoofdluis?*

Luizen zijn kleine grauwe beestjes die de kleur van het haar aannemen. Een volwassen luis is ongeveer 3 mm. lang. Luizen leggen eitjes die bekend staan als neten. Neten hebben een witgele kleur en zitten vastgekleefd aan de haren. Ze lijken een beetje op roos. Het verschil met roos is echter dat de neten stevig aan het haar vastgekleefd zitten, terwijl roos er gemakkelijk uitgeschud of uitgeborsteld kan worden. Hoofdluis en neten zitten op het hoofd, bij voorkeur op warme donkere plekjes: onder de pony, achter de oren, bij de kruin en in de nek.

#### *Hoe kom je aan hoofdluis?*

Iedereen kan hoofdluis krijgen en dat heeft niets te maken met de gewone lichamelijke hygiëne zoals haren wassen. Luizen kunnen namelijk overlopen. De besmetting vindt daarom vooral plaats als kinderen met het hoofd dicht bij elkaar komen of als de haren elkaar raken. Maar ook via mutsen en jassen op een overvolle kapstok, sjaals, (auto)bank, hoofdkussen en het gebruik van elkaars borstels en kammen kan besmetting plaats vinden. Luizen kunnen niet springen.

De hoofdluis legt de neten aan de basis van het haar dicht tegen de hoofdhuid aart. Deze neten komen na 7 tot 10 dagen uit. Ons haar groeit ongeveer 1 cm in 4 weken. Dit betekent dat wanneer er neten gevonden worden op een afstand van meer dan

1,5 cm vanaf de hoofdhuid deze neten óf dood zijn (door b.v. behandelen) óf dat het lege omhulsels zijn. Luizen kunnen echter wel door het hele haar voorkomen.

#### *Hoe merk je dat je hoofdluis hebt?*

In het begin merk je niet dat je hoofdluis hebt. Twee tot drie weken na besmetting kan jeuk optreden. Door krabben kunnen er korstjes op de hoofdhuid ontstaan die tot een infectie kunnen leiden. De hoofdluis brengt geen ziektes over.

### **Behandeling**

#### *Luizen*

Bij de apotheek en drogist zijn verschillende hoofdluisbestrijdingsmiddelen te koop. Van de volgende middelen is bewezen dat ze werkzaam zijn tegen hoofdluis: Loxazol, Noury, Prioderm en Para speciaal. Neem bij voorkeur een lotion of een crème. Shampoo blijft te kort op het haar zitten en wordt daarom ontraden. De behandeling heeft alleen kans van slagen als de gebruiksaanwijzing precies gevolgd wordt. De apotheker of drogist kan u hierover voorlichten. De prijs van de middelen varieert sterk. Hoofdluisbestrijdingsmiddelen worden niet meer door het ziekenfonds vergoed.

Behandel alle, gezinsleden die hoofdluis en/of neten hebben tegelijk. Hiermee wordt voorkomen dat hoofdluis van de één naar de ander overloopt. Nadat het haar behandeld is kunnen de dode luizen met een speciale kam (stofkam) uit het haar gekamd worden.

#### *Neten*

Neten die op meer dan 1,5 cm van de hoofdhuid zitten kunnen niet meer uitkomen en kunnen geen nieuwe besmetting meer veroorzaken. De neten die wel heel dicht op de hoofdhuid zitten kunnen met een fijn metalen stofkam uit het haar gekamd worden. Als de haren eerst met verdunde lauwe azijn nat gemaakt worden laten de neten gemakkelijker los. Tevens kunt u bij de apotheek een speciaal middel kopen dat de neten losweekt.

Het kammen met de stofkam moet daarna nog minstens twee maal per dag gedurende twee weken volgehouden worden om alle luizen die uitkomen uit de neten te verwijderen, voordat ze weer nieuwe neten leggen.

### **Omgeving**

Om het overlopen te voorkomen moeten op de dag van de behandeling kleding, beddengoed, jassen en mutsen op 60c° gewassen worden. Het huis, de meubels en de (auto)banken moeten extra goed gestofzuigd worden. Gooi daarna de stofzuigerzak weg.

Om de luizen en de neten te doden kun je kleding en knuffeldieren ook een week in een afgesloten plastic zak stoppen, of 24 uur in de vriezer. Hierna moet de kleding

goed gelucht en flink uitgeborsteld worden. Maak ook de kammen en borstels goed schoon. Gebruik altijd een eigen kam. Het is belangrijk om de school, de sportclub, vriendjes en vriendinnetjes te waarschuwen. Hoofdluis loopt immers over.

*Is besmetting met hoofdluis te voorkomen?*

Een besmetting voorkomen is niet mogelijk. Regelmatig controleren op hoofdluis is wel belangrijk. Dat moet in de eerste plaats thuis gebeuren. Ouders hebben immers als eerste de zorg voor hun kinderen. Hiermee kan worden voorkomen dat de kinderen op uitgebreide schaal besmet raken. Het gebruik van hoofdluisbestrijdingsmiddelen uit voorzorg om een besmetting met hoofdluis te voorkomen heeft absoluut geen zin. Verder is het goed om niet elkaars muts, sjaal, das, haarspeldjes, borstel of kam te gebruiken.

Relevante links:

Apotheek.nl	de nationale apothekerssite
De GGD	Midden Nederland
Prioderm	een effectief middel tegen luizen

## f. Protocol Veilig slapen

Het model-protocol voor kinderopvang is ontwikkeld in overleg met praktijkdeskundigen. Basis is de in 2007 door NVK (Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde) en AJN (Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland) vastgestelde landelijke richtlijn Preventie Wiegendood, die wordt ondersteund door het centrum Jeugdgezondheid van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). Actuele wetenschappelijke onderzoeksbevindingen dienen ter aanvulling.

De statistieken over een lange reeks van jaren tonen aan dat volgen van de preventieadviezen leidt tot drastische verlaging van de incidentie van wiegendood. Nochtans kan niemand elk risico uitsluiten.

Het stichtingssecretariaat kan u nader adviseren. U kunt er ook een voorlichtingsbijeenkomst aanvragen.

### VOORBEELD PROTOCOL INZAKE VEILIG SLAPEN EN WIEGENDOODPREVENTIE TIJDENS KINDEROPVANG

Helaas komt het in Nederland af en toe voor dat een baby tijdens kinderopvang overlijdt onder het beeld van wiegendood. Zowel in dagverblijven als bij gastouders. Aandacht voor preventie en voorzorgsmaatregelen kan het risico - dat in het bijzonder voor jonge baby's tussen 3 en 9 maanden relatief hoger blijkt uit te vallen dan in thuissituaties - tot het uiterste beperken. Onze organisatie voor kinderopvang spant zich daarvoor in.

Alle professionele verzorgers moeten kennis dragen van de preventieaanbevelingen zoals die zijn gepubliceerd in de reeks Veilig Slapen op de websites [www.wiegendood.nl](http://www.wiegendood.nl) en [www.veiligslapen.info](http://www.veiligslapen.info). Ouders ontvangen deze adviezen in de regel van consultatiebureau, verloskundigen of kraamzorg, maar als dat niet zo is kunnen zij de adviezen van de websites downloaden of in foldervorm bij de stichting aanvragen door een aan zichzelf geadresseerde en gefrankeerde envelop op te sturen. De adviezen gelden zeker voor de eerste twee levensjaren.

Binnen de Oase dient iedereen van de praktische preventieve maatregelen op de hoogte te zijn, ook stagiaires en invallers. De leiding ziet daarop toe. Op alle babyslaapkamers hangen ter herinnering de nodige instructies.

Wat kunnen wij doen om de veiligheid te bevorderen?

## 1. Leg een baby nooit op de buik te slapen.

- Een baby op de buik te slapen leggen maakt het risico van wiegendood wel vier tot vijf maal groter dan gemiddeld. Bij een verkouden baby nog iets meer, bij een huilbaby aanzienlijk meer. Leg een baby dus zelfs niet één enkele keer op de buik te slapen, bij voorbeeld omdat het kind alleen dan troostbaar lijkt. Er zijn helaas diverse voorbeelden dat zo'n uitzondering fataal afliep.
- Er zijn bepaalde, maar niet vaak voorkomende (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging (tijdelijk) wel wenselijk kan zijn. Vraag de ouders in zo'n geval om een schriftelijke verklaring van hun arts te overleggen en berg een kopie op in het dossier.
- Wijs ouders die zonder medische reden buikligging wensen, nadrukkelijk op de preventieadviezen.
- Willen zij desondanks dat hun baby in buikhouding slaapt (soms hebben zij hun kind daar al aan gewend), en wil onze organisatie dat aanvaarden, leg deze opdracht dan schriftelijk vast, met redenen omkleed, en door de eindverantwoordelijke ouders ondertekend.

NB: Kiest een ouder wordende baby, die gezond is, in goede conditie en motorisch zo ontwikkeld dat vlot om en om draaien geen probleem is, regelmatig zelf voor op de buik slapen, dan is vasthouden aan steeds terugleggen op rug niet zinvol. De baby steeds terugdraaien zal dan telkens de slaap verstoren. Gemiddeld zijn baby's met vijf maanden in staat om zelf van rug naar buik en weer terug te draaien, maar sommigen zijn er pas met negen maanden aan toe. Let bij een buikslaper wel extra op de bedveiligheid!

Stel ook een schriftelijke verklaring op, wanneer ouders willen dat hun baby wordt gefixeerd. Het vastleggen van baby's om rugligging te bevorderen wordt in Nederland in beginsel ontraden. Vraag naar de reden. Raadpleeg voor methode en randvoorwaarden de publicatie 'Voorwaarden voor veilig fixeren', die tegen geringe vergoeding bij de stichting is te bestellen. Gaat het om een daarin genoemd uitzonderingsgeval, dan dient het fixeren met een 'veilig geacht' hulpmiddel, consequent en elke keer weer uiterst zorgvuldig te geschieden.

- Bevestig om vergissingen te voorkomen aan het bed van een buikslaper een kaart met een grote letter B. In geval van fixeren kan een letter F daarop attent maken.
- Omdat veranderingen in routine duidelijk een risicoverhogend effect hebben, is het aan te raden om een baby die bij het slapen gaan aan een fopspeen is gewend, die ook in kinderopvang consequent voor het slapen te geven. Aanbevolen wordt het gebruik van een fopspeen na de leeftijd van 10 maanden af te bouwen. Gebruik voor een speen geen koord of lint dat langer is dan 10 centimeter.

- Gebruikt een baby medicijnen, vraag dan om het advies van de behandelend arts en ga na of is gecontroleerd op slaapverwekkende bijwerking (sommige artsen letten daar onvoldoende op!).

#### Ad 1. Aansprakelijkheid.

De schriftelijke verklaringen moeten duidelijk aangeven hoe en waarom van de preventieadviezen wordt afgeweken en dienen om te kunnen aantonen dat het kinderdagverblijf zorgvuldig te werk is gegaan. In geval van aansprakelijkheidsstelling is dat van belang. Er bestaat enige jurisprudentie in strafrechtelijke en civielrechtelijke procedures! Juridische aansprakelijkheidsstelling valt te toetsen aan de mate waarin men nalatig dan wel zorgvuldig is geweest, opzettelijk dan wel onopzettelijk. Bij beoordeling zal worden gekeken naar beleid en uitvoering. Wettelijke voorschriften zijn van een hogere orde dan raadgevingen/aanbevelingen, maar het is verstandig om interne regels niet te laten afwijken.

Naast juridische is er morele aansprakelijkheid. In dat kader is van belang dat leiding en personeel zichzelf achteraf geen verwijten hoeven maken over zaken die hadden kunnen worden voorkomen.

De preventieaanbevelingen Veilig Slapen berusten op de richtlijn Preventie Wiegendood en worden in Nederland breed ondersteund, door (medische) organisaties die zich bezighouden met babyzorg als consultatiebureaus en de GGD, maar ook door b.v. Consument en Veiligheid.

#### Ad 1. Inbakeren.

Als ouders een baby aanbieden met het verzoek deze op de door hen toegepaste wijze in te bakeren, dient allereerst te worden nagegaan of het inbakeren wordt gedaan in overleg met consultatiebureau of kinderarts en of de juiste, veilige methode wordt toegepast, met goed materiaal en binnen veilige leeftijdsgrenzen.

Over inbakeren zonder indicatie bestaat in Nederland geen consensus, maar er is een voorlopige richtlijn met het uitgangspunt dat inbakeren in beginsel niet moet, zo lang nut en noodzaak niet overtuigend zijn aangetoond. Onder meer een Nederlandse studie naar hanteerbare remedies voor excessief huilende baby's, waaronder inbakeren, en de sindsdien opgedane praktijkervaring hebben duidelijk aangetoond gemaakt dat ouders vooral met regelmaat, vast ritme en prikkelreductie excessief huilen en onrustig gedrag kunnen voorkomen en beteugelen. Tijdig inbakeren heeft bij heel jonge baby's hetzelfde effect, maar daar zijn wel voorwaarden aan verbonden.



Een baby die niet in goede conditie is of b.v. koorts heeft mag nooit worden ingebakerd. Op verkeerde wijze of met ongeschikte middelen inbakeren kan risicovol zijn en de kans op het ontwikkelen van een heupafwijking bevorderen.

Strikte leeftijdsgrenzen zijn van belang: Een al wat oudere baby die er ingebakerd of losjes ingepakt in slaagt om te draaien, belandt in een potentieel levensbedreigende situatie!

Huilbaby's vormen een probleem. Zowel voor ouders als voor artsen. Slechts in een beperkt aantal gevallen valt een te behandelen oorzaak te achterhalen. Het beste advies aan ouders is om snel hulp en advies te vragen, zeker als zij, met de beste bedoelingen, geneigd zijn om steeds met actie op het huilen te reageren. De verstoringen waar dat toe leidt, doen het huilen eerder toe- dan afnemen. Het aanhoudend huilen drijft ouders tot wanhoop.

Het meest doeltreffend is dan om zoveel mogelijk rust en regelmaat en vermindering van prikkels na te streven. Dat kan zonder veiligheidsrisico's en geeft de meeste kans op (snel) resultaat. Soms is inbakeren daarbij een hulpmiddel.

Ouders worden in zo'n geval door het consultatiebureau geïnstrueerd. Voor de consultatiebureaus is daartoe een landelijke standaard ontwikkeld, waarin wordt omschreven wanneer en hoe veilig en verantwoord kan worden ingebakerd en wanneer het moet worden ontraden. Het actuele advies is om inbakeren bij voorkeur na de vierde maand af te bouwen en uiterlijk na de zesde maand geheel na te laten in verband met toenemende veiligheidsrisico's.

Meer over inbakeren in de rubrieken Veelgestelde vragen en Huilbaby op de website [www.wiegedood.nl](http://www.wiegedood.nl).

## **2. Voorkom dat een baby te warm ligt.**

- De factor warmtestuwing speelt een waarneembare rol onder de baby's die onder het beeld van wiegedood overlijden. Door koude overlijdt zelden een baby.
- Zo lang de voetjes (geven uitsluitel als het nekje doet twijfelen) van een baby in bed prettig (= lauw) aanvoelen, heeft deze het niet te koud. Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm!
- Zorg dat het niet te warm is of wordt in de slaapvertrekken. De verwarming hoeft er niet vaak aan. De aanbevolen slaapkamertemperatuur is 15 tot en met 18 graden. Hang een thermometer op.
- Leg een baby bij voorkeur te slapen in een babytrappelzak of maak het bedje laag op met een goed ingestopt laken en een dekentje. Gebruik nooit een dekbedje. Ook geen losliggende dekbedhoes met een dekentje erin. Combineer geen trappelzak met ander beddengoed. Laat een baby nooit met bedekt hoofd slapen!

### 3. Zorg voor veiligheid in het bed.

- Te zachte matrassen zijn blijkens vele onderzoeken een duidelijk verhoogd risico.
- Gebruik nooit een kussen, een kussenachtige knuffel, zachte hoofd- en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in het bedje. Voor een fopspeen mag niet meer dan tien centimeter koord worden gebruikt.
- Maak het babybed kort op: dat wil zeggen zo dat de voetjes vrijwel tegen het voeteneinde liggen. Dit is bedoeld om te voorkomen dat het kind onder het beddengoed schuift. Vermijd ook het opvullen van ruimte aan het voeteneinde met dubbelgeslagen dekens of een kussen.
- Laat slaapkamertjes en beddengoed regelmatig luchten.
- Raadpleeg voor de meest actuele adviezen inzake producten op de websites het overzicht 'Producten veilig/onveilig' of bestel achtergrondinformatie die tegen geringe vergoeding wordt aangeboden in de rubriek 'Informatie bestellen' op [www.wiegedood.nl](http://www.wiegedood.nl).

### 4. Voorkom gezondheidsschade door (mee)roken.

Niet alleen voor wiegedood is roken een risicofactor. Rook kan een baby veel schade doen, met (levenslang!) blijvende gevolgen. Daarom mag nergens binnen onze gebouwen worden gerookt.

### 5. Houd voldoende toezicht.

- Kijk telkens als je een kindje naar bed brengt even in de andere bedjes.
- Houd nieuwkomers/jonge baby's zoveel mogelijk extra in het oog. Er zijn sterke aanwijzingen dat veranderingen in omstandigheden en routine bij (jonge) baby's stress en slaapverstoring veroorzaken. De situatie tijdens kinderopvang verschilt in vrijwel alle opzichten van die in het ouderlijk huis. Het is daarom verstandig om ouders van jonge baby's de gelegenheid te bieden om voorafgaand aan plaatsing enkele malen met hun baby op gewenningsbezoek (bij voorkeur met slaaperiode) te komen.
- Ga in elk geval eens per drie kwartier (\*\*) ter controle langs alle kinderen.
- Maak gebruik van videoapparatuur of babyfoon; zeker als er buiten wordt gespeeld of wanneer een leidster even elders moet zijn.
  - \*\* Als permanent toezicht niet mogelijk is, is een zo kort mogelijke interval wenselijk. Elke tijdseenheid is arbitrair.
- Kies de kortst haalbare interval, want een gevaarlijke situatie kan een baby heel snel fataal worden.
- De (groeps)leidsters zijn verantwoordelijk voor het toepassen van deze regels. Zij worden geacht eventuele problemen in de praktijk te signaleren. Van belangrijke gebeurtenissen (ongelukken of bijna-ongelukken) moeten zij de directie meteen op de hoogte stellen.

- Als er ondanks alle voorzorgen toch een baby in ogenschijnlijk slechte conditie wordt aangetroffen, prikkel het kind dan door het aan te tikken, de voetzolen te kietelen en het op te pakken en zie of het zich herstelt.
- Zo niet, sla dan terstond alarm (112 bellen) en begin met reanimeren. (\*\*\*)
- Roep andere leidsters te hulp, maar laat andere kinderen niet zonder toezicht. De directie wordt gewaarschuwd en zij neemt contact op met de ouders, en met medische instanties.
- Het is van belang om van begin af aan feiten te noteren zoals het tijdstip, de omstandigheden en de betrokkenen. De te hulp geroepen arts dient in het belang van de diagnostiek ook zo spoedig als mogelijk is de temperatuur van de baby op te nemen.
  - \*\*\* Het is van belang om actief te handelen, omdat er sprake kan zijn van een zogeheten ALTE (Apparent life threatening event = ogenschijnlijk levensbedreigende gebeurtenis), die ten goede kan worden gekeerd. Een baby die bleek, blauw en/of slap wordt aangetroffen, kan na prikkeling betrekkelijk snel weer bijkomen.

#### SAMENVATTING PREVENTIE MAATREGELEN

- Stel ouders met een jonge baby voorafgaand aan plaatsing enkele keren in de gelegenheid om hun kind aan de sterk veranderende omstandigheden en de nieuwe routine te laten wennen.
- Houd jonge baby's tijdens het slapen extra goed in de gaten.
- Leg een baby nooit op de buik te slapen, ook niet één keertje.
- Hang bij uitzonderingen (verklaring vereist) een bordje met een B of F aan het bedje.
- Controleer steeds alle kinderen als je er een naar bed brengt. Kijk als het niet vaker kan minimaal een keer per 3 kwartier.
- Zet de babyfoon of video aan als je niet op de groep bent.
- Ventileer de slaapkamer regelmatig en zorg dat het er niet te warm is.
- Maak het bedje laag op en gebruik geen dekbed.
- Rook nooit in huis.

#### HANDELEN IN GEVAL VAN CALAMITEIT

- Blijf kalm.
- Prikkel de baby (zonder krachtig te schudden!).
- Roep de hulp in van collega's.
- Bel direct 112.
- Pas bij niet reageren op prikkelen reanimatie en mond-op-mondbeademing toe.
- Laat de directie waarschuwen.
- Maak notities.

Aanbevolen wordt om in geval van plotseling en onverwacht overlijden daarvan tevens melding te maken aan de Landelijke Werkgroep Wiegendood via het speciale meldnummer: 06 – 512 93 788. Een te hulp schietende arts kan daar of bij de stichting terecht voor het protocol inzake postmortaal medisch onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Kinderartsen en de Vereniging van Pathologen.

Raadzaam is om in geval van een calamiteit alle omstandigheden zo spoedig mogelijk en zo volledig mogelijk te noteren. Veel gegevens zijn essentieel of van groot belang om naderhand bij te dragen aan het zoeken naar een oorzaak.

Noteer t.b.v. een op te stellen observatieverslag tijdstip van de gebeurtenis, de aangetroffen situatie in het bedje, de houding van de baby, de kleding en de temperatuur (ook die van de baby).

Nazorg is van groot belang. Niet alleen voor ouders, maar ook voor de mensen in de kinderopvang.

Aandacht voor alle betrokkenen en openheid over de gang van zaken voorkomen dat het rouwproces extra wordt belast.

## **g. Protocol geneesmiddelenverstrekking**

Kinderen kunnen geneesmiddelen voorgeschreven krijgen door huisarts of specialist. Dit zijn dus middelen die op recept voorgeschreven worden. Ouders mogen allerlei geneesmiddelen aan hun kinderen toedienen. Als het kind deze middelen ook nodig heeft gedurende het verblijf op de Oase, zullen de ouders hun 'zeggenschap' over deze toediening over willen dragen aan de draaiouder op de Oase. Om problemen te voorkomen is het van belang om dit schriftelijk met elkaar overeen te komen. Wanneer er besloten wordt dat de geneesmiddelen gegeven worden moet een 'Medicijnverklaring' opgesteld worden. Soms vragen ouders ook om hun kind geneesmiddelen toe te dienen die niet op recept verkregen zijn. Deze geneesmiddelen hebben de ouders zelf bij een apotheek of drogist gekocht. Deze 'zelfzorgmiddelen' kunnen echter minder onschuldig zijn dan men vaak denkt, daarom is het van belang om ook voor deze middelen een "Medicijnverklaring" in te vullen.

### **Medicijnen op doktersrecept**

Als een kind gebruik moet maken van medicijnen op doktersrecept op de Oase geldt het volgende: Het medicijn op doktersrecept moet op naam staan van het kind en compleet in originele verpakking en bijsluiter aan een draaiouder afgeleverd worden. Zij/hij controleert de datum en toedienfrequentie. Overeenkomstig advies van de GGD dienen nieuw voorgeschreven medicijnen altijd eerst thuis toegediend te zijn. Ouders dienen altijd een formulier medicijnverklaring volledig in te vullen en te ondertekenen. Hiermee geven zij toestemming om het medicijn overeenkomstig aan hun kind toe te dienen. Ouders dienen goede instructie te geven over de wijze van toediening. Zonder medicijnverklaring worden er GEEN medicijnen toegediend.

Ouders zijn verplicht om op het formulier medicijnverklaring een (nood)telefoonnummer te noteren, waarop zij die dag goed bereikbaar zijn. De draaiouders spreken dagelijks met elkaar af wie op die dag verantwoordelijk is voor het op correcte wijze toedienen van de medicijnen. Deze persoon leest de bijsluiter goed na zodat zij op de hoogte is van de meest voorkomende bijwerkingen. Na toediening plaatst de draaiouder een paraaf op de medicijnverklaring ter bevestiging van de toediening.

### **Homeopathische geneesmiddelen en zelfzorgmiddelen**

Voor homeopathische geneesmiddelen en zelfzorgmiddelen (bv hoestdrankje) (met uitzondering van paracetamol) gelden dezelfde richtlijnen als vermeld onder "medicijnen op doktersadvies". Een uitzondering kan zijn:

- Het toedienen van hoestdrank;
- Het toedienen van homeopathische middelen;
- Het toedienen van medicijnen i.v.m. het afmaken van een penicillinekuur;

- Het aanbrengen van zalfjes;
- Het afplakken van ogen;
- Het puffen bij kinderen met CARA.

### **Paracetamol**

Paracetamol wordt regelmatig gebruikt bij kleine kinderen o.a. bij het doorkomen van tanden en kiezen, na een inenting of bij pijn en/of koorts Omdat de Oase aansprakelijk is voor het kind gedurende het verblijf, wordt geen paracetamol toegediend: stel dat het kind ernstig ziek wordt en de koorts is onderdrukt met paracetamol, kan het kinderdagverblijf aansprakelijk worden gesteld. Op advies van de GGD wordt daarom op de Oase door de draaiouder paracetamol alleen op voorschrift van een (huis)arts toegediend. Paracetamol werkt koortsverlagend terwijl er altijd een oorzaak is voor de koorts. Het risico bestaat dat door toediening van paracetamol de mogelijke ernst van een ziekte bij een kind onvoldoende snel wordt onderkend. Tevens geldt de verplichting voor ouders om te melden aan de draaiouders wanneer ze hun kind paracetamol gegeven hebben vóór de komst naar de Oase (omdat na uitwerking van dit medicijn koorts weer kan gaan stijgen of een koortsstuip kan optreden). Indien ouders 's ochtends thuis een kind paracetamol geven, ligt de verantwoording daarvan bij de ouder. Het is ouders niet toegestaan om gedurende de dag op het kinderdagverblijf zelf het kind paracetamol te geven om het kind op de Oase te kunnen laten.

## Verklaring medicijnverstrekking van Kinderopvang de Oase

Hierbij geeft \_\_\_\_\_ (naam ouder / verzorger), ouder/verzorger

van \_\_\_\_\_ (naam kind)

toestemming om zijn/haar kind tijdens het verblijf bij de Oase, het hierna genoemde medicijn / zelfzorgmiddel toe te dienen bij het hierboven genoemde kind. Het medicijn / zelfzorgmiddel wordt toegediend conform de op de bijsluiter en/of etiket vermelde dosering.

- Naam medicijn / zelfzorgmiddel:.....
- Het medicijn / zelfzorgmiddel wordt verstrekt op voorschrift van:
- Het medicijn / zelfzorgmiddel dient als volgt te worden verstrekt (dosering):

Van \_\_\_\_\_ (begin datum) tot \_\_\_\_\_ (eind datum)

Om \_\_\_\_\_ uur(tijdstip, evt. zonodig).

Het medicijn / zelfzorgmiddel dient te worden toegediend (op welke manier):

- Via de mond
- Via de anus
- Via de neus
- Via het oog
- Via het oor
- Via de huid

Het medicijn/zelfzorgmiddel dient bewaard te worden op de volgende plaats:

Het medicijn is houdbaar t/m \_\_\_\_\_ (houdbaarheidsdatum).

De Oase is niet aansprakelijk voor de gevolgen van het door haar draaiouders toedienen van het medicijn/zelfzorgmiddel.

Voor akkoord,

Plaats en datum:

Naam ouders/verzorgers:

Handtekening ouder / verzorger:



**h. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling**

Separate bijlage.

**i. RIE veiligheidsmanagement & gezondheidsmanagement**

Separate bijlage.